

Crkva Sv. Marka

**Čestitamo svim Hrvaticama i Hrvatima
Dan Hrvatske Državnosti !**

Cijena: \$1.00

No. 12 - 30.V, 1998

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" Za Toronto i okolicu)

U OVOM BROJU :

■ Urednica piše	2
■ Vijesti iz Toronta	3-4
■ Vijesti iz Hrvatske	5
■ Vijesti na Engleskom	6
■ HINA	7
■ Čestitke	8
■ Dan Državnosti	9-13
■ Videnja	14
■ Politics	15
■ Knjige	16
■ Zapisi i sjećanja	17-18
■ Ivan Zajc	19
■ Dogodaji u Zajednici	20
■ Knjige	21
■ Zdravlje	21-22
■ Šport i Oglasi	23

**PROSLAVA
DANA HRVATSKE
DRŽAVNOSTI**

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu)

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Adresa: 1137 Centre Street
Thornhill, Ontario I4J 3M6

Telefon: (905) 738 - 0053
Fax: (905) 738 - 9221

Predplata: \$50.00 godišnje
Pretplata se može uplatiti
kod Glavnog Urednika ili
u bilo kojoj Hrvatskoj
Kreditnoj Zadrugi
pod brojem 274-2403

Glavni i Odgovorni
Urednik :
Valentina Krčmar

POZOR !

Molimo vas da se pretplatite na
"Hrvatsku ISKRU", jer s time
pomažete naše napore kako bi
tiskali nama toliko potrebne
novine sa vijestima iz Toronta i
okolice, vijesti iz svijeta i
Hrvatske,
i druge kulturne
i sportske vijesti.

Urednica piše :

Ovo pismo pišem kasno u noć, 26. svibnja 1998 godine. Upravo je završila emisija na PBS "The most wanted man in the world" - o Radovanu Karadiću. Upravo je strašna bila ta emisija, veoma teška za gledanje, ali vratila me je u ono doba kad smo upravo probdijeli pred TV ekranima, ili pred radio aparatima čekajući vijesti, nadajući se da su nam svi živi i zdravi, da je tamo mir... Sve me je to podsjetilo na ta teška vremena pred samo par godina, a eto mi danas slavimo već osmu godišnjicu Dana Državnosti. Kako vrijeme brzo ide !

Danas, Dan Državnosti je vrijeme slavlja, koje nas svih sjedinjuje. Ovo slavlje je slavlje svih Hrvata bez obzira na stranačku pripadnost, na političko gledanje, jer Hrvatska država je naš zajednički uspjeh i osiguranje našim budućim generacijama da se nikad više ne mogu ponoviti Bleiburzi, Jazovke, etnička čišćenja Hrvata, jer mi svi zajedno smo izborili slobodnu, neovisnu i demokratsku Hrvatsku. Dijete se rada u krvi - i Hrvatska se rodila ponovo u krvi i suzama, i nedajmo je nikome, jer kako ona pjesma kaže "Što se krvlju brani, ne pušta se lako."

Danas je isto dan kad bi se trebali sjetiti prijatelja, koji su nam pomogli da izdržimo, koji su nam pomogli, nahranili naše gladne i obukli naše bose i gole. Mnogo je tih i svaki od Vas znade neke koji su zaslužili da im se mi Hrvati javno zahvalimo. Sad je vrijeme da oni zaslužni dobiju veliko hvala, a oni koji su nas napadali neka shvate gdje stoje u našim knjigama. Da Vam predložim par imena - Mr. Bob MacDonald, Mrs. Barbara Taylor, Mrs. Hazel MacCallion - a na onoj drugoj strani Mr. Peter Worthington.

Uredništvo bivšeg Cirkulara, a sada naše "Hrvatske iskre" šalje Vam svima - svim Hrvatima Toronta i okolice, kao i svim Hrvatima u domovini i širom svijeta čestitke povodom Dana Državnosti, da nam "Lijepa naša" uvijek bude sretna i da svi Hrvati žive u miru.

Nadamo se također da Vam se sviđa novo ime, jer "iskra" za nas ima jednu toplu kvalitetu imena, koju nemaju druga imena koja su bila predložena. Iz iskre neka dode do plamena - eto, tako mi želimo da naša "iskra" ubaci u našu zajednicu potrebu za novinama, da se ta potreba rasplamsa i da naša zajednica - kao i sve druge etničke zajednice - ima svoje novine. Nas ovdje ima - bar se tako smatra - oko 80.000 tisuća (zajedno s Niagarom). Mislim da smo svi manje ili više pismeni. Koliko mi znamo, osim nas u našoj zajednici izlaze samo novine "Oluja". Mi ne želimo nikome biti konkurencija, već pozdravljamo sve koji rade, posebno kolege iz "Oluje". Svatko ima svoju svrhu, i svatko ima svoje čitateljstvo, koje mi duboko cijenimo i ovdje smo zbog Vas, dragi čitatelji.

Valentina Krčmar

ŠPORT

Hrvatska nogometna reprezentacija užurbano se priprema za svoj prvi nastup na Svjetskom prvenstvu, koje se održava od 9. lipnja do 12. srpnja ove godine u Francuskoj. Izbornik reprezentacije na pripreme koje se održavaju na Bjelolasici (Gorski Kotar) i Poreču, pozvao je 25 igrača, od kojih će trojica otpasti, jer je dozvoljeno samo 22 igrača dovesti na završnicu Mundijala.

Na izbornikovom spisku našli su se

Vratari : Dražen Ladić, Marijan Mrmić i Vladimir Vaselj

Obrana : Goran Jurić, Zvonimir Soldo, Slaven Bilić, Igor Štimac, Dario Šimić, Zoran Mamić, Igor Tudor i Stjepan Tomas.

Vezni red: Zvonimir Boban, Robert Prosinečki, Mario Stanić, Robert Jarni, Aljoša Asanović, Silvio Marić, Krunoslav Jurčić i Ante Šerić

Napadači : Davor Šuker, Alen Bokšić, Goran Vlaović, Igor Cvitanović, Adrian Kozniker i Petar Krpan

Nažalost, čiro se već na samom početku suočio s problemima. Alen Bokšić i Stjepan Tomas zbog povreda koljena vraćeni su kućama, gdje će se najvjerojatnije podvrgnuti operacijama, i za njih sudjelovanje na ovoj najvećoj nogometnoj fešti ostati će samo lijepi san.

Povrede nisu bile jedini problem, na njih se nastavila još jedna vrlo neshvatljiva situacija. Napadač Igor Cvitanović, sam je sebe udaljio s priprema, zahvaljujući nedisciplini ili u najmanju ruku blago rečeno neodgovornosti i neozbiljnosti. Jednu večer, bez riječi obrazloženja jednostavno se nije pojavio na zajedničkom treningu momčadi, pa tako Miroslavu Blaževiću nije ništa drugo

preostalo, nego da njegovu nedisciplinu kazni odstranjivanjem iz sastava putnika za Francusku.

Nerazumljivi potez Cvitanovića, jer svakom športašu vrhunac u karijeri svakako je nastup na Svjetskom Prvenstvu, a eto zločestom Igoru, koji je inače i ranije bio sklon ispadima, to nije slučaj.

Hrvatska je u skupini "H" gdje su još Jamajka, Japan i Argentina, a nakon razigravanja prve dvije momčadi u grupi idu dalje u 1/8 finale. Naravno da vodstvo i igrači, kao što to očekuje svaki Hrvat s optimizmom, očekuju siguran prolaz prvog kruga, jer sve ostalo bilo bi veliko razočarenje. Svaki daljnji uspjeh i pobjeda bila bi velika stvar, jer za mladu i novostvorenu državu i reprezentaciju ipak je uspjeh naći se u završnici Svjetskog Prvenstva.

Prve tri utakmice reprezentacije Hrvatske moći ćemo gledati na televizijskoj postaji TSN 14. lipnja protivu Jamajke s početkom u 15:00 sati (torontsko vrijeme), 20. lipanj Hrvatska - Japan 08:30 sati te protivu Argentine 26. lipanj 10:00 sati. U slučaju plasmana Hrvatske u 1/8 finala, slijedeći protivnik bila bi prva ili druga momčad iz grupe "G" u kojoj se nalaze Rumunjska, Engleska, Kolumbija i Tunis.

Prošli tjedan, u Torontu je održan nogometni turnir, koji se svake godine održava u sklopu proslave Dana Hrvatske Državnosti. Ove godine učešće je uzelo 9 momčadi Južnog Ontarija, podjeljenih u dvije skupine, a pobjednici grupa odmerit će snage finalnim dvobojem za ovaj laskavi i trofej časti, kojega će pobjedniku predati izaslanik pokrovitelja ovog turnira, Generalnog Konzulata Republike Hrvatske u Mississaugi. U finalu se sastaju Croatia - Norval i momčad Velebita iz Oakvillea.

Martin Latinčić

Modern Age
Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication Specializing in Acrylics:

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtanj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

SUPER DIJETA

Imate višak kilograma ?

Želite ih se riješiti, a ne znate kako ?

Rješenje je tu !

Izgubiti ćete svoje kilograme bez gladovanja
i vrtoglavice uz 100% prirodni program.

NAZOVITE NA
(416) 614 - 6743

CHILDREN'S EDUCATION TRUST OF CANADA

Najmoderniji i najefikasniji
program štednje za buduće
školovanje djece.

- privilegije za income tax
- odobren od kanadske vlade i Revenue Canada - siguran i garantiran
- najveći povratak novca bez rizika
- mogućnost prijenosa na bilo koje djete do 21 godine starosti
- popularan poklon od roditelja, baka, djedova, kumova i drugih

Za više informacija
nazovite (416) 242-7727

DOREEN S. HERCEG, E.C.E.
Associate Director

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu)

Glavni i Odgovorni
Urednik :
Valentina Krčmar

Adresa: 1137 Centre Street
Thornhill, Ontario I4J 3M6

Telefon: (905) 738 - 0053
Fax: (905) 738 - 9221

ŽRTVE MOŽDANE KAPI NE MORAJU TO I OSTATI

Vesna Blažina

Dr. Kresimir Krnjević, znanstvenik u Kanadi, otkriva nova saznanja informacije o ljudskom mozgu. Na pragu smo vremena kada ce biti moguće pomoći i žrtvama moždane kapi. Već je nekoliko godina poznato da živčane stanice ne umiru nakon takvog poremećaja zbog prekida optoka krvi u mozgu nego zbog pretjeranog oslobodjenja glutamata. U toku su ispitivanja kako spriječiti taj učinak.

Dr. Kresimir Krnjević, jedan od najznamenitijih profesora fiziologije na svijetu, vrlo je sretan i zadovoljan čovjek. Poznat je po smionom načinu razmišljanja, u svom laboratoriju na sveučilištu McGill u Montrealu, uživa u proučavanju prijenosa informacija u moždanim stanicama. Koristi elektrofiziološke, neurokemijske i neurofarmakološke metode u ispitivanju neuronalne i sinaptičke funkcije živčanog sustava. Istraživanje je za njega prava strast. U malom uredu gdje je svaki centimetar iskorišten za police prepune dokumenata koje se protežu do stropa ili za strojeve koji žmigaju i proizvode određene svukove koji daju do znanja da su eksperimenti u tijeku, Dr. Krnjević jedva nalazi mjesta za svoje računalo i radni stol.

Nedavno je dobio nagradu Wilder Penfield 1997, za životno djelo, Prix du Quebec u biomedicini, najviše priznanje provincije Quebec u Kanadi. Nagrada koja nosi ime jednog od najpoznatijih neurokirurga i neurologa na svijetu (1891-1976), u vrijednosti od \$ 30,000 kanadskih dolara, uručena mu je prilikom posebne svečanosti, a bila je popraćena prikazivanjem filma o životu i radu Dr. Krnjevića. Dodjeljivanje te nagrade izazvalo je veliku pozornost pa Dr. Krnjević otada ne prestaje davati intervjuue za televiziju, radio i tisak. Profesor Krnjević je također dobitnik brojnih međunarodnih nagrada od kojih izdvajamo uglednu Gairdner nagradu (1984 g.),te Order of Canada (1985 g.), najviše kanadsko državno priznanje. Član je Kraljevskog kanadskog društva od 1975. i autor je više od 500 znanstvenih članaka od kojih su neki postali pravi klasici. Časopis Current Contents, koji mjeri učestalost citiranja znanstvenih članaka, proglasio ga je 1981. g. jednim od najcitanijih autora na svijetu.

Roden u Zagrebu 1927., profesor fiziologije i ravnatelj Odjela za istraživanje u anesteziji na sveučilištu McGill u Montrealu od 1965. godine, medicinu je završio na sveučilištu u Edinbughu u Škotskoj 1949. godine, a zatim Bachelor of Science 1951. i doktorat iz fiziologije 1953. Postdoktoralne studije nastavio je na sveučilištu Washington u Seattle-u, 1954 - 1956., te na Australian National University u Canberri, 1956 - 1958., pod vodstvom Sir John C. Eccles-a koji je 1964. dobio Nobelovu nagradu. Slijedilo je pet godina rada u Cambridge-u, a gostovanje u Montrealu pretvorilo se je u stalan boravak. Uz osobito povoljne uvjete znanstvenog rada, u vlastitom laboratoriju koji je tada okupljao stotinjak znanstvenika, dvojezični Montreal,

koji se upravo pripremao da na Svjetskoj izložbi 1967. ugosti sve kulture svijeta, pokazao se neodoljivo privlačnim za tog svjetskog putnika. Život mladog Krešimira, sina Jurja Krnjevića, jednog od čelnika HSS-a u egzilu, bio je obilježen čestim promjenama. Njegov otac Juraj odlazi 1930. u progonstvo u Švicarsku gdje kod Lige naroda lobira za Hrvatsku. Krešimir tako pohađa školu u Ženevi do 1939. kada se vraćaju u Zagreb gdje godinu i pol polazi gimnaziju prije ponovnog odlaska u egzil. Otac kreće u London, a obitelj u Egipat, pa zatim u Južnu Afriku gdje Krešimir završava gimnaziju da bi se 1944. pridružio ocu u poharanom Londonu. Još od djetinjstva želio je postati inženjerom ali ga u Londonu smatraju premladim za studij pa u Edinbughu upisuje medicinu. Tamo upoznaje suprugu Jeanne s kojom ima dva sina Petra (40 g.) i Nikolu (38 g.). Petar je informatičar, a Nikola odvjetnik.

Iako je samo četiri godine od svojih sedamdeset godina proveo u Hrvatskoj, Dr. Krnjević odlično govori hrvatski i održava znanstvene, rodbinske i prijateljske odnose sa zemljom u kojoj je rođen. “Kada sam u Hrvatskoj, uvijek imam poseban osjećaj, kao da sam na neki način doma - valjda zato što me moji bratići i ostali rodaci tako lijepo primaju, kao da nikad nisam otišao. Poznajem mnoge zemlje, ali nigdje nemam tako srdačne i prisne odnose kao u Zagrebu i Ivaniću.” objašnjava Dr. Krnjevic.

U rujnu 1997. sudjelovao je u Kongresu farmakologa Hrvatske u Rijeci, a 1993. u Zagrebu. Ranije je prisustvovao sastancima koje je organizirao institut Ruder Bošković u Dubrovniku. Od 1992. je dopisni član HAZU. Također je član Znanstvenog savjeta Hrvatskog instituta za istraživanje mozga u Zagrebu. Među njegovim suradnicima na McGillu uvijek ima hrvatskih znanstvenika pa se tamo često čuje hrvatska riječ. Prva od njih bila je Mirjana Rendić, zatim između ostalih, Ante Paden, Mladen Glavinović, Ivo Bekavac i nedavno Jasna Križ. Prije nekoliko godina bivši studenti i suradnici Dr. Krnjevića organizirali su znanstveni skup u njegovu čast u planinama blizu Montreala na kojem se među sedamdesetak ljudi našlo i nekoliko Hrvata. Kada je 1990. u Montrealu osnovano Društvo bivših studenata hrvatskih sveučilišta (AMCA Quebec), Dr. Krnjević je imenovan počasnim predsjednikom. AMCA Quebec već nekoliko godina organizira razmjenu studenata medicine hrvatskih sveučilišta i McGilla. Suradujući u početku s Nobelovcem Sir John Eccles-om, Dr. Krnjević je svojim istraživanjem sasvim preobrazio shvaćanje prijenosa informacija u stanicama mozga.

Otkrio je da aminokiseline u tome igraju važniju ulogu nego što se prije moglo naslutiti. Glutamat i aspartat imaju glavnu ekscitacijsku funkciju dok je GABA ili gama-aminomaslačna kiselina glavni inhibitor neurotransmisije na sinapsama, mjestima membranskog kontakta između dviju živčanih stanica. U ono vrijeme, ideja da bi aminokiseline mogle biti glavni prijenosnici živčanih impulsa, koja je danas općenito prihvacena, protivila se ustaljenom mišljenju po kojem su glavni prijenosnici u centralnom živčanom sustavu trebali biti monoamini - noradrenalin i histamin ili acetilkolin, kao u perifernom živčanom sustavu. Rezultati tog istraživanja naveli su profesora Krnjevica na mišljenje da bi se napadi padavice velikim dijelom mogli objasniti izostankom inhibicije u stanicama kore mozga. Godine 1974. napisao je opširno djelo o opcem mehanizmu neurotransmisije. Također je otkrio da acetikolin ima drugačiju ulogu od one koju su mu do tada pripisivali. “Acetilkolin djeluje više kao modulator prijenosa informacija u kori mozga, on olakšava brzi prijenos impulsa u sinopsama što bi moglo imati važnu ulogu u kognitivnim funkcijama mozga.” tumači Dr. Krnjevic. Kasnije, unutarstanično istraživanje pokazuje da acetilkolin smanjuje prijenos kalija kroz membranu, što je velika novost. U stvari radi se o prvom primjeru djelovanja jednog prijenosnika živčanih signala smanjenjem a ne povećanjem prijenosa iona. “Iz toga slijedi da bi se patologija demencije kao što je Alzheimerova bolest trebala osnivati na propadanju kolinergičnih vlakana,” nastavlja Dr. Krnjevic.

U zadnje vrijeme Dr. Krnjević istražuje učinak nedostatka kisika i hipoglicimije na moždane funkcije. Otkrio je novu ulogu za unutarstanični kalcij o kojem ovisi aktivnost stanica dok prevelika količina kalcija može dovesti do njihove smrti. Na taj je način uspostavio usku vezu između aktivnosti, metabolizma i podražljivosti živčanih stanica što bar djelomično razjašnjava golem učinak stanja smanjenog metabolizma na mozak. Također je otkrio da 2-deoksiglukoza potencira dugotrajnu aktivnost sinapsi.

Dr. Krnjevic vjeruje da će u ne tako dalekoj budućnosti biti moguće pomoći žrtvama moždane kapi. Već je nekoliko godina poznato da živčane stanice ne umiru nakon takvog poremećaja zbog prekida optoka krvi u mozgu nego zbog pretjeranog oslobadjanja glutamata.”U našem laboratoriju upravo sada pručavamo kako u dogleđnoj budućnosti spriječiti taj učinak.” podsjeća Dr. Krnjević, koji je cijeli svoj vijek posvetio istraživanju

Vijesti iz Toronta i okolice

HODOČAŠĆE U MIDLAND, nedjelja 19. Srpanj 1998

Organizatori: zupljani zupe Hrvatskih Mučenika. Svečanu koncelebriranu sv. Misu predvodi i propovijeda mons. Josip Bozanić, novoimenovani zagrebački nadbiskup. Misna slavlja predvodit će članovi sastava “Ujedinjeni crkveni tamburaši”.

Da li znate koliko je došlo novih useljenika u Kanadu u 1997 godini ?

Immigrant landings for 1997

	Toronto	Peel	Ontario
Croatia	81	20	233
Bosnia-Herzegovina	383	26	907
Yugoslavia	798	112	1923
Total	1262	158	3063

Source: Citizenship and Immigration Canada
Prepared by: Research and Data Group,
Ministry of Citizenship and Recreation.

CROATA INTERNATIONAL I PROMAX PROMOTION PONOSNI SU OBJAVITI ODRŽAVANJE PRVOG CROCAN OPEN TENNIS TOURNAMENTA, ŠTO ĆE BITI 29, 30 I 31. SVIBNJA 1998 U EKSKLUZIVNOM MAYFAIR LAKESHORE RACQUET & FITNESS CLUBU, U TORONTU, NA ADRESI 801 LAKESHORE BLVD. EAST, AT LOGAN AVENUE KOD DON VALLEY PARKWAY.

ZA DETALJE UPISA U TURNIR ZA NAJBOLJEG TENISAČA U OVOM DIJELU KANADE, POZOVITE CROATA INTERNATIONAL (905) 629-8415. TOM PRILIKOM DATI ĆEMO VAM DETALJNE UPUTE I INFORMACIJE. DAKLE, NAZOVITE GOSP. MAYERA ILI GOSP. OPAČKA NA BROJ (905)629-8415. CIJELI PROFIT S TURNIRA IDE U KORIST OBNOVE VUKOVARA.

DANAŠNJIM DANOM CROATA INTERNATIONAL DAJE U JAVNOST TREĆE IZDANJE POSLOVNOG IMENIKA. IMENICI ĆE BITI POSTAVLJENI NA SVIM VAŽNIJIM MJESTIMA ZA HRVATSKU ZAJEDNICU - ŽUPAMA, GENERALNOM KONZULATU, KREDITNIM ZADRUGAMA, TE U KLUBOVIMA, UGOSTITELJSKIM RADNJAMA I DUCANIMA.

UZ IMENIKE ĆE BITI POSTAVLJENE KUTIJE ZA NOVAC, KOJE ĆE VAS PODSJETITI DA, IAKO SU IMENICI BESPLATNI, BUDETE LJUBEZNI I DOBRI DAROVATI NAJMANJE \$ 5.00, ŠTO ĆE, UZ NADZOR GENERALNOG KONZULATA REPUBLIKE HRVATSKE, U CJELOSTI BITI UPUCENO ZA OBNOVU VUKOVARA. NAPOMINJEMO DA PRIMAMO I ČEKOVE ZA IZNOS OD \$ 20.00 I VIŠE DOLARA, ZA ŠTO ĆEMO IZDATI I PRIZNANICE.

WORKS of CROATIAN LATINISTS
Recorded in the British Library
General Catalogue

D E
RADIIS VISVS
ET LV C IS
IN VITRIS PERSPECTIVIS ET IRIDE
Tractatus
MARCI ANTONII DE DOMINIS.
Per Ioannem Barrohem in lucem editus.
Imprimi iussit Ales. abbatius reus. Editorem curatum
ad claud. morellorem, prope font. velle
romae. ex officio
Superintenden. Lucerne. et Frisingiae.

VENETIIS. M. DC. XL
Apud Thomam Baglionem.

Branko Franolić

REPUBLICA HRVATSKA
6,50

ZAGREB-ZRAC
23.02.98
22. V. 1997.
S. OBLJETN GA PRIMANJA U OCU

Croatian Community Services

35 King Street East, Unit 17
Mississauga, ON L5A 4E2

Tel. 905 270-7887 Fax: 905 270-7014

E-mail: croatianc@on.aibn.com

Website: www.totaldirectory.com/crocom

Information and Resource Centre

Radno vrijeme: od utorka do petka, od 9 do 5

Croatian Community Services je organizacija koja informira i upućuje, ne samo nove useljenike nego cjelokupno pučanstvo Mississauga i okolice, u svezi ostvarivanja mirovine i socijalne zaštite, stanovanja, zapošljavanja, imigracije i drugih pitanja. Ako su vam potrebno naše usluge, te bilo kakve informacije nazovite Millie na (905) 270-7887.

U našem uredu možete koristiti kompjutoer, printer, fax, kopirer i internet pri traženju posla. Savladajte osnove upotrebe kompjutera uz našu pomoć. Odvojite sat ili dva dnevno, dodite i naučite osnove Windows 95, MS Word, Ms Excel, Corel WordPerfect, Simply Accounting. Nazovite nas za slobodan termin.

DVA TEČAJA HRVATSKOG JEZIKA:

U novoj školskoj godini, u rujnu 1998, održavat će se oba tečaja u središtu grada Toronta na St. George Campus, 21 Sussex Ave. i u Mississaugi na Erindale Campusu. Prvi tečaj - Osnove hrvatskoga jezika. Drugi tečaj - Hrvatski jezik - srednji stupanj. Predavač za oba tečaja bit se prof. Jasna Šego. Zainteresirani studenti za ove tečajeve neka nazovu Mariju Kraljević na telefon (416) 745-4528 ili (416) 978-4895.

BEDEM LJUBAVI poziva Vas da podijelite s nama "FATHER'S DAY LUNCH", koji će se održati u nedjelju 21. lipnja 1998 u Yellow Pumpkins Restaurantu (adresa 6677 Meadowvale, Town Centre Circle, Unit # 238). Početak u 1:00sat popodne, cijena \$ 15.00 po osobi. Karte se mogu kupiti kod svih članica Bedema Ljubavi.

Svi nam dobro došli!

OBAVIJEST

ŽUPA HRVATSKIH MUČENIKA MISSISSAUGA
PRIPREMA GARAGE AND BAKE SALE
u subotu, 13. lipnja 1998, ispred naše crkve

Molimo sve župljane - računajući tu na članove svih grupa i organizacija - da se uključe u tu vrijednu i plemenitu akciju. Donesite sačuvane stvari knjige, ručne radove, alat, sude, rukotvorine, dječje igračke, kucanske aparate, zasađeno cvijeće, kolače, rezance ... Stvari možete donijeti kroz tjedan u crkvene prostorije, a kolače i rezance u petak navečer ili u subotu ujutro na sam dan prodaje.

Sav doprinos ide najpotrebnijima u Domovini.
SVIMA UNAPRIJED HVALA.
ZA VIŠE INFORMACIJA NAZOVITE
TEL. 826-8844 i 826-9333

OBNOVA VUKOVARA 98 HUMANITARNA UDRUGA HRVATA JUŽNOG ONTARIJA

O B J A V A

Upravni odbor humanitarne udruge za obnovu Vukovara započeo je s prikupljanjem sredstava i u Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi otvorio račun pod nazivom "Obnova Vukovara 98". Uplate se mogu vršiti na šalterima Zadruga u Torontu, Mississaugi i Hamiltonu.

Vaše novčane darove možete uplatiti kod svih članova Upravnog Odbora Zvonka Luburica, Dr. Branka Radišića, Milana Krijana, Dragutina Mileka, Mirka Bukovca, Ivice Lončarića, Slavka Reze, Josipa Gojmerca i Antuna Mesića.

Takodjer uplate se mogu izvršiti:

- u agenciji "Generalturist" iz Mississaugi, 3045 Southcreek Rd. Unit 1, tel (905) 602-8900;

- u Generalnom Konzulatu Republike Hrvatske u Mississaugi, 918 Dundas Street East, Suite 302, tel (905) 277-9051.

Članovi Odbora će i na svim javnim skupovima u hrvatskoj zajednici organizirati prikupljanje sredstava, kod poslovnih ljudi i uspješnih profesionalaca te nedjeljom poslije misa u hrvatskim zupama.

*Predsjednik Upravnog Odbora
Zvonko Luburić, v.r.*

VAŠE ZDRAVLJE

ULOGA MASTI U PREHRANI

Skoro svakodnevno se čuju rasprave o količini masti i kolesterola u našoj hrani. Vrlo često su te rasprave krivo shvaćene, a neki prehrambeni savjeti često su i proturječni. Ne smijemo zaboraviti da su masti i ulja bitni za održavanje dobrog zdravlja i da su važni u mnogim aspektima života:

1. *Masti su pohranjeni izvori energije.* Zaliha spremljene masti u tijelu može se, u času potrebe, lako pretvoriti u energiju. Osim toga naslaga masti ispod kože regulira temperaturu tijela time što ga štiti od nagle promjene vanjske temperature.

2. *Masne kiseline su potrebne u tijelu.* Na primjer, linoleična kiselina, masna kiselina koja je bitna za život, potrebna je za pravilan rast djece. Organizam ju upotrebljava za proizvodnju seksualnih hormona, prostaglandina i stanične opne. Linoleična kiselina također sprječava suhoću i ljuštenje kože. Dobri izvori te kiseline su riblja i biljna ulja (laneno, sojino, safflower). Majčino mlijeko ju ima četiri puta više od kravljeg mlijeka.

3. *Četiri vitamina su topljiva u masti.* Prehrana bez dovoljno masti može prouzrokovati nedostatak vitamina A, D, E i K. Ti vitamini se ne mogu pravilno absorbirati bez prisustva masti.

4. *Masti pridonose aromi i ukusu hrane.* Masti se polako probavljaju u crijevu, te pridonose osjećaju sitosti. Lipidi istovremeno podražuju stijenke crijeva na lučenje kolekistokinina, koji obuzdava apetit i uzimanje prevelike količine hrane.

VRSTE MASTI

Masti, koje se nalaze u tijelu ili hrani, u kemijskom smislu su trigliceridi, tj. spojevi glicerina (jedne vrste alkohola) s tri masne kiseline. (Formula izgleda kao jedno veliko slovo E). Tokom probave, masti se hidroliziraju tj. masne kiseline se oslobode i postaju brzi izvor energije. Mono- i digliceridi se mogu naći u nekim prehrambenim artiklima gdje služe kao aditivi za podržavanje emulzije.

Zasićene masne kiseline su dugačke molekule, lanci napravljeni od 12 do 24 ugljikovih atoma, gdje svaki ugljik (osim prvog i zadnjeg) ima na sebi dva vodika. (Prvi ugljik ima 3 vodika, a zadnji ima dva kisika i jedan vodik, što čini ugljičnu kiselinu.) Ako dva vodika na dva susjedna ugljika manjkaju, onda je veza između ta dva ugljika dvostruka (C=C). Masna kiselina s jednim dvostrukim vezom je *mono-nezasićena masna kiselina*, kao napr. oleična kiselina, a s više dvostrukih veza je *poli-nezasićena masna kiselina* (engl. polyunsaturated fatty acid), kao napr. linoleična i linolenska, obje od bitne važnosti, jer ih organizam nije u stanju napraviti, odnosno sintetizirati.

Zapravo je lako prepoznati zasićene masti - one su tvrde kod sobne temperature. Tekuća ulja sadrže mješavinu od mono- i polinezasićenih masnih kiselina. Tropska ulja od kokosa i palme su iznimke, ona su 90% zasićene masti. Masti goveda i drugih kopitara su oko 50% zasićene, dok masti od peradi su malo manje zasićene. Maslac sadrži 66% zasićenih masti.

Mast u ribama je uglavnom nezasićena. Ulja od safflowera (porijeklom iz Indije), suncokreta, soje i lana sadrže mnogo polinezasićenih masnih kiselina, dok ulja od kanole i masline sadrže više mononezasićenih masnih kiselina.

Margarin je napravljen procesom hidrogenacije, u kojem se tekuća nezasićena mast pretvara u tvrdnu zasićenu mast. Osim toga ta mast poprima *trans* formu, koja nije prirodna *cis* forma.

MASTI I KALORIJE

Mnogi ljudi misle da 30% kalorija, koje smiju uzeti kao mast, je isto kao uzimati hranu s 30% masti. To oni pogrešno misle, jer mast ima dvostruko više kalorija nego ostali sastojci hrane. Jedan gram masti daje 9 kalorija, dok 1 gram ugljikohidrata ili bjelanjčevina daje samo 4 kalorije. Na primjer, 28 grama (1 oz.) prženih kikirikija sadrži oko 170 kalorija. Te iste kalorije se mogu dobiti od 2 jabuke, 4 velike mrkve, jedne šallice makarona, ili pola pilećih prsa bez masti (110 grama).

Lipidi (mast, ulje) i ugljikohidrati (škrob, šećer) izgrađeni su od ista tri počela - vodika, kisika i ugljika - samo odnosi su drugačiji. Lipidi proizvode više energije jer imaju u sebi vrlo malo kisika, i prema tome mnogo ugljika i vodika. Energija se oslobađa kada se kisik spoji s ugljikom u CO₂ i s vodikom u H₂O.

PREHRAMBENI SAVJETI

Iako su lipidi neophodno potrebni, samo vrlo mala količina je nužna za osnovnu ishranu. Jedna žlica nezasićene masti na dan će pridonijeti sve bitne masne kiseline koje tijelo treba. No ipak prehrambeni stručnjaci preporučuju 20 do 30% od dnevnih kalorija da dođe od masnoća. Djeca mogu uzimati do 40% masnih kalorija dnevno.

Oni koji hoće omršaviti moraju smanjiti uzimanje masti na ispod 10% kalorija. Mora se naglasiti da osoba koja ne uzima mast u hrani ipak je u stanju proizvesti mast u tkivu od viška ugljikohidrata i bjelanjčevina (proteina). Jedini način da se smanji količina uskladištene masti u tijelu je potrošnja masti u obliku energije. To se može postići na dva načina: a) pojačanom tjelovježbom i b) uzimanjem manje količine kalorija u hrani nego što je potrebno za podmirenje fizičkih i metaboličkih potreba organizma. Tijelo treba izvjesnu količinu šećera u krvi da "spali" te oslobodene masne kiseline. Prema tome dijete za mršavljenje koje ne dozvoljavaju uzimanje ugljikohidrata su vrlo opasne, jer mogu prouzrokovati slabljenje mišića i bolest kemijske neravnoteže, poznate kao ketoza.

Smatra se da zasićene masti ne dopuštaju da organizam ukloni višak kolesterola iz krvi, što dovodi do nakupljanja kolesterola u krvi i zadebljanja stijenki krvnih žila. Konačne posljedice su smrtonosne srčane bolesti. Naprotiv, nezasićene masti smanjuju krvni kolesterol, pa se radi toga biljna i riblja ulja preporučuju za zdravu ishranu.

Izvadak iz knjige: Dr. Victor Herbert, *Total Nutrition*, 1995.
Priredio: Dr. Darko Desaty

DOGAĐAJI U NAŠOJ ZAJEDNICI

Garage sale Bedema Ljubavi

Prošle subote, 23 svibnja Bedem Ljubavi je imao “garage sale” ispred kuće jedne od članica. Po običaju bilo je mnogo stvari - sve poklonjene - tako da nije bilo nikakvog rashoda, ali na žalost ni prihod nije bio velik. Bila sam tamo cijelo jutro sa par članica, koje zaista neumorne rade i ništa im nije teško. Nije bilo lako stajati tamo cijelo jutro i nakon tolikog posla skupiti koju stotinu dolara, no Bedem ne staje. Ova akcija je samo jedna od mnogih malih akcija, jer na žalost ova mala organizacija nije pomognuta u zajednici, iako je napravila veliki posao, a i danas još radi bez obzira kako se hrvatska zajednica odnosi prema tom njihovom radu. Bilo bi lijepo kad bi Hrvati shvatili da treba pomoći Bedem, jer svaki cent ide za ranjenike, za našu djecu, za postradale gdje god da se nalaze, bilo u Hrvatskoj, bilo u Bosni. Bedem sad organizira ručak - dodite i pomozite Bedemu da može pomoći drugima. Uskoro će biti “Father’s Day Lunch” - nazovite uredništvo ISKRE, i mi ćemo Vam reći gdje možete nabaviti karte. Hvala.

Festival Hrvatskog Folkloru u Windsoru

Prošli tjedan, za vrijeme “Victoria day” weekenda - održan je poznati Festival Hrvatskog Folkloru u Windsoru, Ontario. Po običaju tamo se je skupila krema naših plesača, pjevača, svirača i ne znam što bih dala da sam mogla biti tamo - ali eto, kako kažem, ne može se biti svugdje u isto vrijeme. Razgovarala sam s mnogima - s roditeljima, koji su se naradili spremajući nošnje, češljajući plesače i plesačice, jasno - grizući nokte kad su njihovi plesali na pozornici. Razgovarala sam i s učesnicima, organizatorima, i gledateljima - svi su oduševljeni. Kako kaže jedna od organizatora grupe Marjan na moje pitanje kako je bilo - “Famozno !!!”. I grupa “Hrvatska” je isto oduševljena, kao i naš poznati Nikica Vrdoljak, jedan od funkcionera, a i jedan iz grupe “Zrinski-Frankopan” - svi se slažu bilo je odlično. Oba dana nastupalo je preko dvadeset i četiri grupe - oko 2,000 plesača, pjevača, tamburaša - i jasno tu prekrasno organiziranu feštu hrvatskog folkloru gledalo je preko 5,000 gledatelja. Mnogi nisu čak uspjeli ni ući, jer karata “nije bilo ni za lijev” - toliko je taj festival postao popularan. Sve grupe su pokazale veliki napredak u svom radu, a kažu mi da je program bio zaista izvrsno postavljen. Uz prekrasnu našu narodnu pjesmu čuo se je između ostalog i “Ero s onoga svijeta” - dali to znači da taj festival mijenja svoj karakter? To bi bilo velika šteta, jer Festival folkloru je velika stvar - ako treba organizirajte festival hrvatskih pjesama, opera, opereta - ali ostavimo folklor samo za sebe. Vi, folklorashi, ste posebni ljudi.

Tamo je bio i poseban gost - biskup Komarica, koji je bio pozvan posebno za ovu priliku. On je pozdravio taj veliki skup Hrvata u Windsoru - djece, starijih i mladih, entuzijasta hrvatskog folkloru, ljubitelja hrvatske pjesme i plesa, svojim poznatim toplim riječima i poznatim smješkom, koji ima samo naš biskup Komarica. Rekli su mi da je nakon pozdravnog govora biskup Komarica sjeo u publiku i vrlo pažljivo pratio program, čak se je jednom u oduševljenu kad je gledao ples “Bunjevac” i dignuo plješčući zajedno sa svim prisutnima.

Sve je bilo lijepo, prelijepo - Windsor je bio okićen hrvatskim barjacima, kao i dvorana “Chrysler hall” na River St., tako da je i Detroit vidio veselje hrvatske pjesme i plesa. Folklorna grupa “Kardinal Stepinac” je izvrsno organizirala sve - bar što se tiče organizacije plesača, dvorane, dovoza, karata, no na žalost izgleda da je bilo problema sa hranom. Po riječima grupa koje su prisustvovala sve je bilo dobro, osim hrane - jer je, kako kažu, netko zakazao u hrani. Nitko ne krivi grupu “Kardinal Stepinac” ali smatraju da bi krivac trebao nešto po tome učiniti, jer “Kardinal Stepinac” i ljudi u vodstvu su učinili veliki napor i nitko ne smije svojim nemarom baciti sjenu na veliki rad ljudi Kanadsko-hrvatskog Folklornog Saveza i folklornog ansambla “Kardinal Stepinac”.

Još jednom, čestitke Kanadsko-Hrvatskom Folklornom Savezu, folklornoj grupi “Kardinal Stepinac”, svim plesačima, pjevačima, sviračima, roditeljima - svima koji ste toliko dali za hrvatsku pjesmu i ples, i organizirali tako uspjeli Festival Hrvatskog Folkloru !!!!

Da Vas podsjetimo!

BICIKLIJADA '98 održat će se 21. lipnja 1998 u našem hrvatskom parku “Father Kamber” u Mississaugi. Prijavite se, što skorije!

Poruke i čestitke

- Čestitamo jednom našem popularnom doktoru “veliki” rodendan! Sretno, i hvala na svemu!

- Želimo Gdji Ani Osmokrovic brzi oporavak. Najbolje želje, prijateljice iz Bedema Ljubavi.

- Čestitamo folklornoj grupi “Marjan” na organizaciji dizanja hrvatskog barjaka na Dan Državnosti. Ovo je jedino mjesto u Torontu i okolici gdje ce se hrvatski barjak dignuti visoko uz zvukove Lijepe naše. Iskrene čestitke !!!

Vijesti iz Hrvatske

Pripremio: Slavko Butković

Vukovar je simbol obnove Hrvatske

ZAGREB (HINA) - Vukovar je simbol obnove Hrvatske bitan za povratak prognanih Hrvata i izbjeglih Srba, rekao je u Vukovaru njemački parlamentarac Hartmut Koschyk, povjerenik za Hrvatsku njemačkog parlamenta, koji se na čelu parlamentarnog izaslanstva nalazi u trodnevnom radnom posjetu Hrvatskoj, posjetio je Vukovar gdje se sastao s vukovarsko-srijemskim županom Rudolfom Koenigom.

On je rekao kako bi obnovi hrvatskog Podunavlja, teško razrušenog u srpskoj agresiji, materijalnu pomoć trebala pružiti donatorska konferencija o obnovi Hrvatske, koja bi se, prema hrvatskim najavama trebala održati u rujnu.

Jean Chretien u B i H

SARAJEVO (HINA) - Kanadski premijer Jean Chretien doputovao je u jednodnevni posjet Bosni i Hercegovini, prvi takve vrste od potpisivanja Daytonskog sporazuma. Chretien je po dolasku u Sarajevo novinarima izjavio kako je glavni razlog njegovog dolaska u B i H posjet kanadskim vojnicima koji se u toj zemlji nalaze u sastavu stabilizacijskih snaga.

Kanadski premijer u Sarajevu se sastao s članovima Predsjedništva B i H, s kojima je razgovarao o dosadašnjemu tijeku provedbe Mirovnog sporazuma. “Mi u Kanadi uspjeli smo stvoriti uvjete u kojima različiti ljudi mogu živjeti zajedno. Moja poruka članovima Predsjedništva B i H je da isto to treba biti napravljeno i u ovoj zemlji”, rekao je Chretien. Kako je

najavljeno, predsjednik kanadske Vlade otputovao je u Ključ i obišao je baze kanadskih vojnika, raspoređenim u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine.

Vojvodanski Hrvati kod Granića

ZAGREB (HINA) - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Republike Hrvatske dr. Mate Granić primio je izaslanstvo Demokratskog Saveza Hrvata u Vojvodini koje je vodio Bela Tonković,

Bela Tonković izvijestio je ministra Granić o poteškoćama koje Hrvati imaju zbog neriješenog statusa manjina u SRJ, priopćilo je Ministarstvo vanjskih poslova. Ministar Granić istaknuo je kako će bilateralni sporazum o zaštiti manjina biti jedna od tema razgovora prigodom skorog susreta s Jugoslavenskim ministrom vanjskih poslova Živoradom Jovanovićem.

Sjednica Županijskoga Doma

ZAGREB (HINA) - Pozitivnim očitovanjem o Provedbenom programu izvršenja Nacionalne strategije suzbijanja zloupotrebe droga u Republici Hrvatskoj u 1998. te o učinjenom na tom polju u prošloj godini, Županijski dom Hrvatskog državnog sabora zaključio je 15. Sjednicu.

O učinjenom u prošloj i o planovima za ovu godinu, govorio je potpredsjednik Vlade dr. Ivica Kostović. Zaustavljanje epidemije ovisnika o drogama još uvijek je glavni cilj strategije, kazao je dr. Kostović, navodeći da Hrvatska ima oko šest tisuća evidentiranih ovisnika. Pridoda li se tome i takozvana “tamna brojka” može se govoriti o deset tisuća ovisnika u Hrvatskoj.

Sjednica Predsjedništva HDZ-a

ZAGREB (HINA) - Pod predsjedavanjem predsjednika Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) dr.

Franjo Tuđmana, održana je sjednica Predsjedništva HDZ-a. Kako je priopćeno iz Glavnog tajništva HDZ-a, uz ostala aktualna politička pitanja, Predsjedništvo HDZ-a raspravljalo je o svim pitanjima reforme mirovinskog osiguranja, kao jednog od temelja gospodarske i socijalne stabilnosti zemlje.

Raspravljajući o političkim odjecima održanog Sabora HDZ-a B i H, Predsjedništvo HDZ-a je izrazilo uvjerenje da će novoizabrano vodstvo HDZ-a B i H - u skladu s prihvaćenom Programskom deklaracijom - nastaviti s dosljednom politikom očuvanja jedinstva hrvatskog naroda u B i H, kao jamstva njegove opstojnosti, jednakopravnosti i suverenosti. S tim u svezi Predsjedništvo HDZ-a ističe da hrvatska državna politika ostaje dosljedna u potpori očuvanja životnih interesa hrvatskog naroda u B i H i zaštiti strateških interesa države Hrvatske, stoji u priopćenju.

Kaznene prijave protiv Barača

DUBROVNIK (HINA) - Djelatnici Policijske uprave dubrovačko-neretvanske na konferenciji za novinare u Dubrovniku izvijestili su da je podneseno šest novih kaznenih prijava protiv bivšeg predsjednika Uprave Dubrovačke banke Nevena Barača.

Radi se o tri kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti, te po jednom kaznenom djelu krivotvoranja službene isprave, zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju i kaznenom djelu ne-savjesnog gospodarskog poslovanja.

Tijekom kriminalističke obrade utvrđeno je kako je Neven Barač u razdoblju od 9. lipnja 1997. do 20. veljače 1998, protivno uvjetima određenim odlukom o odobravanju kredita, donio i potpisao 56 pojedinačnih odluka o odobravanju kredita u poslovnicama Dubrovačke banke u Rijeci, Splitu i Zagrebu u ukupnom iznosu od 4 milijuna i 954 tisuće njemačkih maraka, čime je Banci nanesena šteta. Osim toga, rečeno je, utvrđeno je i da je Neven Barač zlouporabom položaja i ovlasti za više tvrtaka omogućio odobravanje kredita inozemnih banaka polažući depozite preko Dubrovačke banke, čime je također nanesena velika šteta.

Vijesti na Engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

POPE'S VISIT TO CROATIA

ZAGREB (HINA) - Croatian President Franjo Tudjman Wednesday decided to establish a state committee in charge of preparing the Pope's visit to Croatia.

The Pope will visit the country from October 2 to 4 this year. Tudjman appointed 17 members to the committee.

Reconstruction and Development Minister Jure Radic, who also presides a commission for relations with religious communities, will be the chairman.

The said visit will be the Pope's second to Croatia. The first took place in September 1994.

Congratulations for Statehood Day !

ZAGREB (HINA) - Croatian National Parliament Speaker Vlatko Pavletic congratulated all Croatian citizens for Statehood Day, May 30.

Statehood Day unites us all in happiness and celebration, regardless of party, political, national, religious or any other differences, Pavletic said.

The Croatian state is our joint achievement and a guarantee of safety to all its citizens. Recalling May 30, 1990, we should critically evaluate all we have achieved and what we yet have to accomplish on the road to Euro-Atlantic associations, in developing democracy, strengthening our legal system and improving living standards to the level of a modern prosperous and social state, Pavletic added.

Croatia to accept refugees from Germany

ZAGREB (HINA)- Croatia is unable to accept Bosnian Croat refugees from Germany within a short period of time and has not yet discussed the issue with the Germans, Foreign Minister Mate Granic told reporters in Zagreb on Tuesday.

Granic was commenting on claims by Croatian National Parliament Speaker Vlatko Pavletic who recently said Croatia was prepared to accept 80,000 Croat refugees, mainly from Bosnia-Herzegovina, who were currently in Germany.

In discussion with a German parliamentary delegation, Pavletic said the idea was still unofficial but Germany would probably be informed of it.

Germany is still providing for the welfare of 240,000 refugees from Bosnia-Herzegovina, of which it is believed about 80,000 are Croats.

However, the Croatian Foreign Minister did not totally reject Pavletic's idea saying that Croatia was prepared to accept those Croats who did not want to return to the place in Bosnia from which they had been forced to flee.

"Croatia can help Germany especially regarding those Croats who are Croatian citizens and do not want to return to BH" Granic said.

New ambassadors to Croatia

ZAGREB (HINA) - New ambassadors of Slovenia, Japan and Greece handed over their credentials to Croatian President Tudjman in Zagreb.

Euro-Atlantic integration processes are a common aim of Slovenia and Croatia and good bilateral relations are actually a real membership card for Europe and the world community, said the Slovene Ambassador Bostjan Kovacic handing his credentials to Tudjman.

Tudjman also received the new Japanese Ambassador Keisuke Ohba, and the new Greek ambassador.

Attacks continue in Kosovo

PRISTINA (HINA) - Three Albanians were killed and four injured during Serb attacks in Decani and surrounding villages, reported Kosovo Information Centre. Meanwhile shelling of the three villages in the Decani municipality continued. Police arrested senior Kosovo Democratic Alliance officials Besa Arlati and Fehmija Vulja. Serb police have threatened reprisals against the city of Dakovica if two Serb police officers detained in Smolica village are not released.

Croatia purchases 1431 buildings !

VUKOVAR (HINA) - The Agency for Facilitating Real Estate Transactions has purchased 1,431 building throughout Croatia since September last year, Agency director Ivica Vrkic told reporters in Vukovar, eastern Croatia.

1300 buildings were purchased on behalf of the state. Five hundred out of these 1,300 buildings were purchased in the Danube River region and allocated to local government and self-government officials, and employees of the ministries of the interior, finance, education, health and justice.

Some 30 houses in eastern Croatia are intended for Croatian defenders, while another 30 have been given to the ministries of immigration and reconstruction and development, and refugees from Bosnia-Herzegovina.

Through the purchase of these buildings the Agency has taken care of some 10,000 people, Vrkic said.

CEI Conference in Cavtat

CAVTAT (HINA) - A two-day meeting of the Central European Initiative (CEI), which this year is chaired by Croatia, opened in Cavtat (southern Adriatic).

The meeting gathered parliamentary delegations from 16 European countries and is so far the largest international parliamentary meeting held in Croatia ever.

HRVATSKI KOMPOZITORI: IVAN ZAJC (1832 - 1914)

Kad govorimo o hrvatskoj državnosti ne smijemo zaboraviti hrvatskog kompozitora Ivana Zajca, koji je svojom muzikom učinio možda više od gotovo svih hrvatskih muzičara zajedno. Njegova pjesma "U boj, u boj..." nosila je Hrvate prije nas, bodrila nas je u teškim trenucima naše povijesti, a dizati će i naša buduća pokoljenja u onome što im budućnost donese. Taj hrvatski kompozitor poseban je - uz svoju neobično hrvatsku muziku - i po tome što je bio prvi hrvatski muzičar evropskog formata, kojemu je jedino zanimanje bila muzika. Njemu je pjesnik Preradovic dodijelio zadaću da kao muzičar pripomogne oko buđenja hrvatskog naroda iz političke ravnodušnosti i tihe pokornosti kulturnoj prevlasti stranaca.

Malo o Zajcu - rođen u Rijeci, učio muziku kod oca (kapelnika) a kasnije na konzervatoriju u Milanu, gdje je napisao 80 što većih, što manjih djela i operu "La Tirolese" na zadani tekst. Nakon završetka studija vraća se u Rijeku, iako mu je bilo ponudeno mjesto dirigenta u milanskoj La Scali, i u Rijeci stvara čarobnu muziku. Za sedam godina rada stvorio je tri opere, jedan oratorij, 14 uvertira, i prve kompozicije s hrvatskim obilježjima, "Kolo", "Hrvatska Četvorka", "Slava" i druge. No, kako mu se u Rijeci ne pruža dovoljno mogućnosti odlazi u Beč, a kasnije se vraća u Zagreb, gdje je djelovao sve do svoje smrti. Da navedemo djela Ivana Zajca

Opere : "Mislav", "Ban Leget", "Lizinka", "Viteška Ljubav", "Pan Trvardovski", i, jasno, "Nikola Šubic Zrinski".

Kantate : "Dolazak Hrvata", "Grobničko polje", "Zora", "Mjesečina nad morem", "Momče i ptičica", "Primorska slika", "Himna hrvatskom domu", "Hrvati i Tatari",

Zborovi : "Živjela Hrvatska". "Curičica mala", "Ruža i djevojka", "Đački zbor", "Pjesme za djecu" itd.

Solo-popijevke "Lastavice", "Pjesme slast", "Hajd u kolo", "Ruža i ljubica", "Mletačke elegije", "Sala velikog vijeca", "Utjeha", "Uspavanka", "Gazela", "Ružmarinka" i ostale

Operete "Zlatka", "Gospode i husari", "Afrodita", "Noć u Kairu", i scenska muzika uz Gundulićevu "Dubravku".

Simfonija u c-molu i mnogi kraći simfonijski stavci.

Uz sve ovo Zajc je osnovao operu, preuzeo upravu Glazbenog zavoda i Glazbene škole. Napisao je oko 1200 djela, ili kako se to u muzici kaže "opusa".

No, mi kad mislimo o Zajcu obično govorimo o njegovoj poznatoj operi "Nikola Šubic Zrinski", muzici koja nas nosi u visine, i koja nas uvijek podsjeća na domovinu, mislimo o najljepšim taktovima hrvatske pjesme. Danas Vam želimo malo reći o tome kako je nastala ova pjesma "U boj, u boj..." kao i sama opera. Prepustimo Trudi Reich, autorici "Muzičke čitanke" da nam ispriča priču:

"Jednog mu je dana došao pjesnik Franjo Marković i predao mu pjesmu pod naslovom "Zadnji časovi Zrinjskoga", što ju je spjevao na uspomenu sigetskog junaka Nikole Šubica Zrinjskog, u slavu tristote godišnjice bitke kod Sigeta. Markovic je zamolio Zajca, da na te riječi napiše muziku za muški zbor. Tekst glasi:

*U boj, u boj mač iz toka, braćo,
nek dušman zna, kako mremo mi !
Grad naš već gori, siže do nas već žar,
rik njihov ori, bijesan je njihov jar
Ko požar taj, grudi naše plamte,
utiša rik mača naših zvek,
Ko bratac brata Zrinjskog poljub'te svi,
za mnom na vrata,
vjerni junaci vi !*

Pjesma završava rodoljubnim zanosom:

*Za domovinu mrijeti - kolika slast !
Prot' dušmaninu - mora, on mora past !*

Zajc je s najvećim veseljem pristao, da uz tu pjesmu napiše muziku. Niti večerao nije te večeri, nego se odmah latio posla. Pisao je bez predaha. Pjesma "U boj, u boj..." nastala je u toke jedne jedine noći, a živi evo u nepomućenom sjaju već blizu jednog stoljeca, i to ne samo kao zborna kompozicija, nego i kao vrlo uspjeti dio poznate Zajčeve opere "Nikola Šubic Zrinjski".

Nakon ove, i još nekih uspjelijih pjesama na hrvatski tekst, dobivao je Zajc sve češće i sve oduševljenije hvalospjeve iz Hrvatske. Jednoga dana, poslije vrlo uspjelog koncerta u Beču, pristupi Zajcu njegov dobar prijatelj, a naš veliki hrvatski pjesnik Petar Preradović i reče mu otvoreno i srdačno "Čemu stvaraš ovdje za Nijemce svoja djela, dok te u domovini čeka golema kulturna zadaća? Podi s nama kući i pomози nam probuditi narod iz drijemeža, u koji je zapao poslije ilirskog pokreta !"

Drugi mu opet pišu iz Zagreba "Zbog osobite krasote primljene su Vaše skladbe, velerijenjeni umjetniče, tolikim ushitom, da se ne samo općinstvo, nego i svi muzičari o njima osobito pohvalno izraziše. Čast nam je Vama radi zasluga stečenih za narodnu muziku, izraziti najtopliju hvalu. Ustrajte i dalje na stazi, na kojoj Vas prati hvala naroda." (str. 150-151)

Na kraju, geslo tog velikog hrvatskog kompozitora, bilo je "Sve za narod svoj". (VK)

ZAGREBAČKIH DEVET STOLJECA u svibnju mjesecu

1.V.1883. počela je gradnja doma Hrvatskog sokola na bivšem sajmištu, uz današnju zgradu HNK. Dom je dovršen iste godine!

2.V.1843. u Hrvatskom saboru održan prvi zastupnički govor na narodnom (hrvatskom) jeziku. Izgovorio ga je preporoditelj Ivan Kukuljević Sakcinski. Do tada je službeni jezik u Saboru bio latinski, premda su neki pokušavali nametnuti madjarski ili pak njemački jezik.

3. V. 1851. je ban Jelačić raspisao prve izbore za jedinstveno gradsko poglavarstvo. Naime, do 1850, su u Zagrebu postojala tri nadleštva (Gradec, Kaptol, Vlaška ul.) i tek je u Jelačićevo doba grad postao jedinstvena gradska i političko-upravna cjelina.

4.V. 1840. rođen je povjesničar Ivan Krstitelj Tkalcic, jedan od najpoznatijih povjesničara Zagreba. Sredio je golemu arhivsku gradju o Zagrebu i biskupiji, izdao 9 svezaka "Povijesnih spomenika grada Zagreba", napisao povijest biskupije i dr. Umro je 1905. Bivši Potok je njemu u čast preimenovan u Tkalcicevu ulicu.

5.V. 1866. mladi August Šenoa (1838-1881) objavljuje u listu Pozor (br. 142) svoj prvi feljton "Zagrebulje". Kroz niz godina Šenoa je u tim feljtonima (što su poslije tiskani u knjizi) opisivao svoja zapažanja o zbivanjima u gradu Zagrebu. Stoga su "Zagrebulje" prava riznica za upoznavanje Zagreba sredinom prošlog stoljeca.

6.V.1843. rođen je Ivan Dežman, utemeljitelj liječničke literature u Hrvatskoj, autor rječnika liječničkog nazivlja. Umro 1873 od kolere.

7.V. 1647. položen je temeljni kamen za samostan sv. Klare u Opatičkoj ulici. Samostan je dovršen 1650, a posvećen je u vrijeme biskupa Borkovića.

8.V. 1978. počela se graditi tramvajska pruga na Novi Zagreb koja je završena za dvije godine.

9.V.1897. Ferdinand Budicki (1871 - 1951) krenuo je na put oko svijeta biciklom iz Zagreba, a vratio se nakon proputovanih 17000 km, 1898.

9.V.1970. Umro je Tošo Dabac (r. 1907) majstor umjetničke fotografije koji je snimio bezbroj motiva staroga i novoga Zagreba kakvoga više nema.

10.V.1762. rođen je grof Josip Sermage Susedgradski, kanonik i vrhovni ravnatelj školstva u Hrvatskoj, koji se uspješno opirao uvođenju mađarskog jezika u naše škole.

11.V.1683. prvi zagrebački dimnjačar Bartul Manichar sklopio je ugovor s isusovcima za čišćenje dimnjaka (prije toga nisu u našem gradu postojali dimnjačari, nego samo "inspectores caminorum", tj. nadglednici kamina. Isusovci su bili prvi koji su nakon velikog požara 1674 za svoje potrebe osigurali stručnoga dimnjačara!).

12.V.1957. Televizija Zagreb je sa stadiona u Maksimiru po prvi put izravno prenosila jedan športski događaj (Bila je to nogometna utakmica Jugoslavija - Italija 6:1)

Strana 18

13.V.1921. gradsko zastupstvo odlučuje - gradit će se nova klaonica, najsuvremenija u ovom djelu Europe. Klaonica je izgrađena u Heinzelovoj ulici, a zbog kašnjenja radova, načelnik Heinzel je dao ostavku !

14.V.1855. umro je skladatelj Juraj Karlo Weisner-Morgenstern (r. 1783) jedan od utemeljitelja Hrvatskog glazbenog zavoda. Svom je učeniku Vatroslavu Lisinskome instrumentirao prvu hrvatsku operu "Ljubav i zloba".

15.V. 1855. u 20 sati i 25 minuta počelo je prvo emitiranje Radio Zagreba, prve takve postaje na Balkanu. Prva je spikerica bila Božena Begović (ujedno glumica i književnica), a najzaslužniji je za uvođenje radija bio radioamater Ivo Štern.

16.V. 1868. francuska revija "Revue moderne" iz pera Louisa Legera pohvalno piše o Jelačićevu spomeniku i to je prvi spomen u jednoj zapadnoj reviji o spomenicima i umjetninama grada Zagreba.

16.V.1908. rođen je graditelj Marijan Haberle koji je, uz ostalo, projektirao koncertnu zgradu "Vatroslav Lisinski" i zgradu Hrvatske Matice Iseljenika. Zgrade su građene 1960-1973.

17.V.1875. su članovi Hrvatskoga planinarskoga društva priredili prvi društveni izlet iz Zagreba na Oštrc s ciljem "obćenito upoznavanje zemlje i domaće prirode a imenito laznje po gorah i planinah..."

18. V. 1241. iz Zagreba kralj Bela IV. piše papi u Rim o provali Tarata i to je jedan od prvih dokumenata s točnim datumom u povijesti Zagreba.

19.V. 1941. u Zagrebu je umrla Milka Trnina (r. 1863), sopranistica svjetskog glasa. Kao najveća operna umjetnica svoga doba, nastupala je u Londonu, New Yorku i dr.

19. V. 1881. rođen je Ivo Kerdić, kipar i medaljar, koji je izradio skulpturu Dore Krupiceve (po Šeninom romanu "Zlatarevo zlato") u Kamenitim vratima (1929).

20.V.1859 u Banskim je dvorima na Markovom trgu umro ban Josip Jelačić (r. 1801), jedan od najpoznatijih hrvatskih banova i, besumnje, naopjevaniji lik novije hrvatske povijesti. Najveća imena hrvatske književnosti posvetila su pjesme banu Jelačiću, a neke su postale i narodne.

21.V.1936. na Tuškancu je otkriven spomenik Dragutinu Domjaniću (1875 - 1933), jednom od najpoznatijih pjesnika, autora stihova za popijevke "Fala", "Kaj" i dr. Taj je spomenik kasnije prenešen na Zrinjevac.

22. V.1861. biskup je Štrossmayer u Saboru održao znameniti govor o cjelovitosti i nedjeljivosti hrvatskih zemalja, zalažući se za sjedinjenje Dalmacije i Vojne Krajine s Hrvatskom.

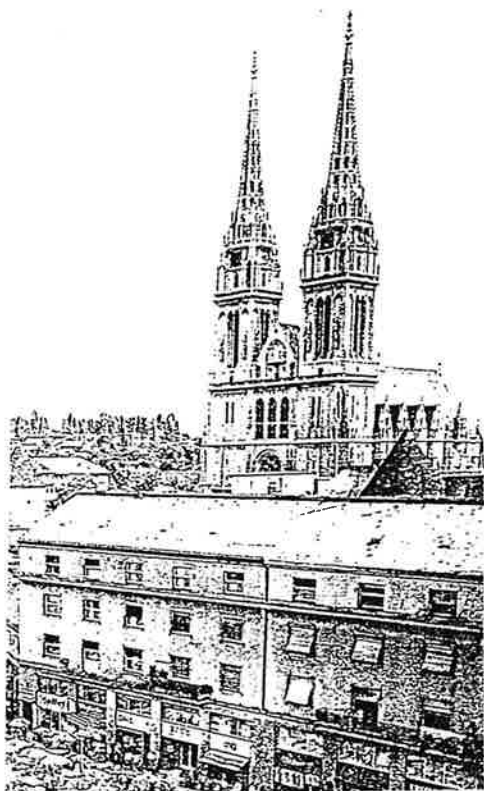
23.V.1473. dominikanci su, dopuštenjem kralja Matijaša, na brdu Gradecu (uz crkve svete Katarine, izgrađene 1377.) izgradili samostan i preselili se u nj iz stare Vlaške ulice.

24.V.1892. je o gradnji prve električne centrale u Zagrebu govorio Nikola Tesla (1856-1943), rekavši "Smatram svojom dužnošću da kao rođeni sin svoje zemlje pomognemo gradu Zagrebu u svakom pogledu savjetom i činom."

25.V.1805. rođen je grof Juro Jelačić (mladi brat bana Josipa), posljednji podkapetan kraljevine Hrvatske, general predsjednik Hrvatskoga gospodarskog društva i dobrotvor koji je - poslije bratove smrti - naslijedio imanje Novi Dvori u Zaprešiću.

26.V.19191. umro gradonačelnik Zagreba (1890-92. i 1904 - 10) Milan Amruš, r. 1848. Zaslužan je za izgradnju tramvaja, glavnog kolodvora i ambulatorija. Svoju je imovinu ostavio za dobrotvorne svrhe.

27.V.1867. kralj je Franjo Josip raspustio Hrvatski Sabor, koji nije htio izabrati izaslanike za zajednički Ugarski sabor.

28.V. 1861. za bana Josipa Šokčevića, u Hrvatskom su saboru burno pozdravljeni predstavnici Vojne Krajine. (No, pripojenje Krajine bilo je kasnije.)

30. V. 1731. se oko 10 sati navečer pojavila vatra koja je za petnaestak minuta progutala najveći dio Gornjega grada - sjemenište, franjevački samostan, kanoničke kurije, bolnicu i barutanu koja je eksplodirala. U tom strašnom požaru, kada su zahvaćena i Kamenita vrata, pravim čudom nije izgorjela slika Majke Božje u Kamenitim vratima. Stoga se od tada liku Majke Božje u Kamenitim vratima daje čudotvorna moć, gdje se svakodnevno tisuće i tisuće građana i došljaka mole Majci Božjoj.

31.V.1854. umro je najpoznatiji preporodni skladatelj Vatroslav Lisinski (r. 1819 kao Ignac Fuchs), tvorac prve hrvatske opere "Ljubav i zloba" (1946) Lisinski se smatra utemeljiteljem hrvatske glazbene umjetnosti, pa je njemu u počast, Koncertna dvorana 1973. dobila njegovo ime.

Stjepan Ljaljak
Matica, 1944, br. 5, str. 35

HINA NEWS

May 16/98 Owners of land on Croatia's southernmost peninsula of Prevlaka have requested the Croatian government to secure them access to their property on the peninsula before the opening of border crossings between Croatia and Montenegro starts.

May 17/98 May 15, the remembrance day for Bleiburg and Way of the Cross Victims, was marked on the Austrian field of Bleiburg on Sunday. The event was attended by survivors of the Bleiburg tragedy, numerous Croats from the country and abroad, and high Croatian state officials. On May 16,1945, British forces returned soldiers of the Independent State of Croatia (NDH) (1941-1945) and civilians who fled Yugoslavia to the Yugoslav partisans. It is estimated that the partisans killed between 55,000 and 300,000 people at the Bleiburg field Austria and on their way back to Yugoslavia (the Way of the Cross).

- Ante Jelavic was elected president of the Croatian democratic Union of Bosnia-Herzegovina at the party's fifth convention, held in the southern Bosnian town of Mostar.

May 18/98 ambassador to Yugoslavia Zvonimir Markovic on Monday submitted a protest note to the Yugoslav Foreign Ministry over an incident last week in which Croatian citizens and the country's state border were violated. The note says members of the Yugoslav Army (VJ) on May 10 arrested four Croatian citizens from Sarengrad and another two from Ilok who had arrived on the Sarengradska ada island by boat. VJ soldiers and rangers from the Karadjordjevo military facility transported the arrested Croatian citizens across the Danube river to Yugoslav territory and took them to army barracks in Backa Palanka.

May 19/98 - Remains of 380 victims exhumed from Vukovar cemetery so far. the remains of 380 victims have been exhumed from the New Cemetery in Vukovar, Brsadin and several single graves in the Vukovar area since April 28. The remains of 183 persons have been identified so far. According to Ivan Grujic, head of the Government's Commission for Imprisoned and Missing Persons, 39 bodies were exhumed Monday and Tuesday. They are currently identified, while in the next three days

some 60 families will be called for further identification. The Government commission said 21 victims of Serbian aggression on Croatia were exhumed today. Some of them had their hands tied behind their back with wire or rope.

May 20/98 - The Organization for security and Cooperation in Europe (OSCE) believes Croatia is poorly carrying out the international obligations it has accepted, especially regarding the return of Serbs refugees and reforms to election laws and media freedom, OSCE mission to Croatia spokesman Mark Thompson said on Wednesday.

- Argentina rejected the Federal Republic of Yugoslavia's request for the extradition of Dinko Sakic and because of that his extradition to Croatia has been postponed until legal issues are formally resolved, said Argentinean Foreign Ministry spokesman Jorge Raventos in Buenos Aires on Wednesday.

May 21/98 Croatian Prime Minister Zlatko Matesa on Thursday presented to the House of Representatives two of the government's three newly nominated ministers - Defense Minister Andrija Hebrang and Health Minister Zeljko Reiner. According to diplomatic custom, Justice Minister - designate Milan Ramljak - who is currently Croatia's Ambassador to Austria - will be presented in about two months, the Prime Minister announced.

- War invalids in Zagreb have threatened to go on hunger strike and mass protests if the Croatian government does not repeal the Law Adjustment Act and a decree on the implementation of the Act by June 1. The Act validates administrative regulations and documents issued by rebel Serb authorities in formerly occupied areas. "The Law Adjustment Act and the decree gives rights to the aggressors who devastated Croatia, yet our Homeland War veterans and invalids cannot realize the rights guaranteed by law," Zarko Jelenek, chairman of the Zagreb branch of the Association of War Invalids, told a press conference on Thursday.

May 22/98 Vukovar Mayor Vladimir Stengl on Friday called a press conference to air many troubles besetting the city administration and the city council. Both these bodies were recently boycotted by their Serbian members who all belong to the SDSS.

May 23/98 On the occasion of the Lika-Senj County Day, Croatian President Franjo Tudjman visited this central Croatian County on Saturday accompanied by senior state officials. In Veliki Zitnik Tudjman opened the memorial home of Ante Starcevic, a Croatian politician and writer (1823-1896) whose day of birth is celebrated by the Lika-Senj County as its day.

May 24/98 A small group of high school graduate of Serb nationality on May 22 caused an incident in Beli Manastir, eastern Slavonia, the Osijek-Baranja County office for Education and Culture said in a statement Sunday. Under the influence of alcohol a dozen graduates demolished a section of the town's high school premises, broke windows, sang nationalist songs, and shouted "This is Serbia.", "We'll kill all Croats", "Ustashes out", said the statement signed by Office head Ksenija Zbozil.

May 25.98 A two day meeting of the Central European Initiative (CEI) which this year is chaired by Croatia, opened in Cavtat on Monday. The meeting gathered parliamentary delegations from 16 European countries and is so far the largest international parliamentary meeting held in Croatia ever.The conference is to discuss stability in the region, refugee return, media and environmental protection.

May 26/98 Croatia will work out on time a concrete plan on the return of Croatian Serbs and thereby avoid the international community's threat of sanctions, Foreign Minister Mate Granic said on Tuesday.Granic told a regular press conference in Zagreb that he expected a refugee return plan would be completed by June 20 at the latest.

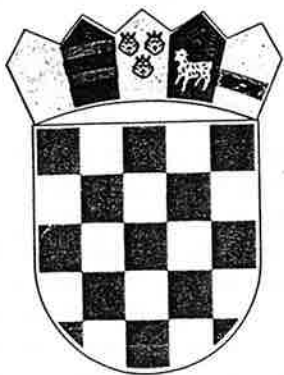
May 27/98 Vukovar City Museum returned to its old premises in the Eastern Croatian town's Eltz Castle after seven years of exile. Today's opening was attended by numerous Vukovar residents and dignitaries, inculding Croatian National Parliament deputy speakers Jadranka Kosor and Vladimir Seks, numerous Mps and Croatian Cultural Minister Bozo Biskupic.

-Days of Serbian Culture in Croatia begins in Osijek. This event is organized by the Serb Cultural Sociaty "Prosvjeta" and will last until May 31.

Strana 7

VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE - OTTAWA
130 Albert Street, Suite 1700, Ottawa, Ontario, K1P 5G4, Canada
tel. (613) 230 7351, faks (613) 230 7388

Drage Hrvatice i Hrvati,

Povodom osme obljetnice prvog demokratski izabranog Hrvatskog Državnog Sabora i proslave našeg Dana Državnosti, čestitam Vam svima u ime svih djelatnika veleposlanstva RH u Kanadi, kao i u svoje osobno.

U ovoj godini po prvi put slavimo naš Dan Državnosti s potpuno oslobođenom i cjelovitom Hrvatskom. Kao što znate, da bi do toga došlo, trebalo je podnijeti mnogo žrtava, ali uz veliku hrabrost cijeloga hrvatskog naroda, hrvatska je državna politika morala pokazati i veliku mudrost. Jedino tako uspjeli smo se osloboditi uz najmanje moguće žrtve.

Sad nam predstoji sustavan rad na obnovi i izgradnji naše države, a na diplomatskom polju rad na uključivanju u važne svjetske organizacije, jer Hrvatska ne smije ostati izolirana u svijetu. Cijena za to bila bi previsoka.

Vi, hrvatski iseljenici Kanade, i na ovom poslu bit ćete svojim patriotizmom, znanjem i iskustvom, kao i uvijek, od neprocjenjive pomoći svojoj matici zemlji.

Obzirom da se moja supruga Zdenka i ja uskoro vraćamo u RH, nakon gotovo 4 i pol godine boravka u ovoj lijepoj zemlji, to se ovom prigodom želimo sa svima Vama oprostiti i zaželiti Vam sve najbolje u životu. Hvala Vam na suradnji, a novi veleposlanik RH u Kanadi, g. Andrija Jakovčević, nastavit će tamo gdje sam ja stao.

KANADSKO-HRVATSKI KONGRES CANADIAN-CROATIAN CONGRESS

3550 Commercial Street, Vancouver, British Columbia, Canada, V5N 4E9
Telephone: (604) 871-9170, Fax: (604) 871-9140

Vancouver, 27 Svibnja 1998.

Izvršnom/Radnom odboru KHK-a
Ograncima/Mjesnim odborima KHK-a
Udrugama/društvima KHK-a

Dragi prijatelji,

Povodom osme obljetnice proslave Dana Hrvatske Državnosti, primite srdačne čestitke u ime Kanadsko Hrvatskog Kongresa i moje osobno.

Srdačan pozdrav i poštovanje.

Ivan Curman, predsjednik

ZDENKO EILER:

ZAPISI I SJEĆANJA, izvadak iz knjige

U subotu, 15. svibnja 1926, proljeće se vratilo u Zagreb. Poslije nekoliko prethodnih hladnijih dana, tzv. "Ledenih svetaca" Pankracija, Servacija i Bonifacija, sv. Sofija donijela je na svoj dan toplije vrijeme. Te večeri poslije 8 sati, Štrossmayerovo šetaliste u Gornjem Gradu bilo je dobro posjećeno, uostalom, kao i uvijek subotama. Držeći se za ruke, mladi su parovi šetali u lijepoj proljetnoj noci i vjerojatno sanjari o budućnosti...

U nekadašnjoj štali, u zgradi br. 9, na Markovom trgu, nekoliko mladih ljudi bili su te večeri jako zaposleni. Pregledavali su neke čudne instrumente i niz još čudnijih žarulja, koje su lagano svjetlucale, dok je jedan metronom "tik-takao", zatvoren u nekoj kutiji. Nekoliko drugih kutija bilo je povezano žicama, da je, sigurno, morala biti vraška pamet koja je znala kuda svaka od tih žica vodi.

Bilo je točno 8 sati i 25 minuta, kad je jedan od prisutnih rekao "Ivo, idemo!" Zaustavili su metronom, a čovjek koji je sjedio pred jednim starim, nepomičnim ugljenim mikrofonom, duboko je uzdahnuo i progovorio "Ovdje Radio Zagreb. Molimo sve one koji nas čuju da nam to jave."

Tim je riječima Ivo Štern, prvi direktor i prvi najavljiivač Radio Zagreba, otvorio novu eru u tehničkom napretku Hrvatske. Prva radio stanica počela u jugoistočnoj Evropi s radom, a parovi na Štrossmayerovom šetalistu i dalje su šetali, sanjajući o budućnosti, koja se tu, njima pred nosom, već počela ostvarivati.

U subotu 15. svibnja 1926. u 20. sati i 25 minuta bio je rođen radio Zagreb, a jučer i radio Televizija Zagreb proslavila pola vijeka svog postojanja. Od srca čestitamo!

Još prije I. Svjetskog rata Frank Conrad bio je oduševljeni radio-amater. Sagradio je svoj radio prijemnik, kako bi mogao hvatati signal točnog vremena pomorskog observatorija u Arlingtonu, u američkoj državi Virginiji. Poslije rata vratio se Conrad svojoj radio stanici u Wilkinsburgu u državi Pensilvaniji. Preuredio je stanicu tako da je iz svoje garaže mogao emitirati glazbu s ploča i pričati za druge radio amatere. To su bile prve radio emisije uopće. Jedna trgovina u Pittsburgu počela je ubrzo zatim prodavati prijemnike, kojima se moglo hvatati Conradove emisije, a konačno je H.P. Davis, potpredsjednik kompanije Westinghouse uvidio komercijalnu vrijednost tih emisija, te je isposlovao dozvolu za rad komercijalne radio stanice. Tako je nastala prva komercijalna radio stanica KDKA u Pittsburgu. Frank Conrad je s te stanice izvještavao o toku predsjedničkih izbora, u kojima je bio izabran predsjednik Warren G. Harding, 2 studenog 1920. Taj dan se smatra rodendanom komercijalne radio stanice. Pet i pol godina kasnije proradila je radio stanica u Zagrebu, koja je kroz dvije

daljnje godine bila jedina radio stanica u tom djelu Evrope. Imala je, doduše, neznatnu snagu od svega 0.5 kilovata, ali je i takva predstavljala senzaciju i veliki ponos građana glavnog grada Hrvatske. Štoviše, i ovako slabu čuli su je po cijeloj srednjoj Evropi, jer tada još nije bilo jačih radio stanica koje bi ometale prijem. Dvije godine kasnije proradila je radio Ljubljana s, mislim 5 kilovata, a 1929. i radio Beograd s 20 kilovata. Radio Zagreb je tako, sa svojih pola kilovata, bio patuljak. Bio je patuljak zato što je stvorio iskreni zanos mladih ljudi, koji za sobom nisu imali ni materijalnu ni političku pomoć. Moramo priznati da i to nešto znači!

Šest mjeseci poslije početka rada, kad je početnih četvrt kilovata bilo pojačano na pola kilovata, radio Zagreb je emitirao prvi vanjski prijenos. Bilo je to povodom otkrivanja spomenika biskupu Jurju Štrossmayeru, na trgu iza zgrade Akademije. Deset dana kasnije izvršen je i prvi prijenos iz kazališta. Bio je prenesen II. čin Lhotkine opere "More". Radio Zagreb nije bio star ni pune dvije godine, kad je s HAŠK-ovog igrališta u Maksimiru (danas stadion "Dinamo"), Hrvoje Macanović prenosio prvu nogometnu utakmicu. Bila je to utakmica protiv Italije, koju je Italija izgubila sa 7:3.

U nedjelju, 11. listopada 1931, Radio Zagreb doživio je novi trijumf. U 9 sati i 30 minuta počeo je prvi radio prijenos iz pokrajine, tj. izvan Zagreba. Sa Sušaka je prenosena tzv. "Mikroreportaža" s krštenja trsatskih stuba, koje je 400 godina ranije podigao kapetan Petar Kružić, slavni zapovjednik Klisa. Od tada je radio počeo naglo prodirati i u pokrajinu, tj. širiti se po cijeloj zemlji.

U četvrtak, 14. siječnja 1932 u 15. sati i 30 minuta po američkom vremenu, radio stanica WEAF u New Yorku prenosila je kratki program Radio Zagreba direktno preko kratkovalne stanice u Berlinu kao releja. Tako su već prije 44 godine i Hrvati u New Yorku mogli čuti radio Zagreb.

U samom, pak, Zagrebu, svakog dana desetak minuta prije 12 sati, oni koji su imali prijemnike, ravnali bi ih na srednji val 275.2 metra, na kojem bi već čuli onaj zvuk "tik-tak", koji im je davao znati da se radio stanica "ugrijava". Kasnije je taj zvuk zamijenjen nešto složenijim, onim "kuku", da i taj signal bude opet zamijenjen s prvih 10 taktova poznate Zajčeve arije "U boj, u boj". Točno u 12 sati, opalio bi top s Lotrščaka, prolaznici bi na čas zastali da naravnaju svoje satove. Poslije ona tri piskava znaka točnog vremena začuli bi, iz zvučnika ili slušalica, simpatični glas Božene Begović, prve spikerice radio Zagreba, Ive Arhanić, Mije Oremović ili pak vrlo ugodni bas prof. Ive Šrepla "Ovdje radio Zagreb."

Danas naša radio stanica slavi svoj 10. rodendan. Deset je godina prošlo otkako je u ponedjeljak, 6. lipnja 1966, po prvi puta u eter pušten signal multikulturalne radio stanice CHIN. Jedan čovjek pun oduševljenja stvorio je CHIN - g. John B. Lombardi, koji sigurno nije

stranac u umjetnosti radija i televizije uopće. Odmah poslije II svjetskog rata on je stvorio, i tokom punih 20 godina vodio, talijanski program na radio stanici CHUM i kasnije na CKFH. Nakon toga je počeo ostvarivati svoj davni san - stvarnu multikulturalnu radio stanicu. No neka nam o tome nešto veli on sam, jer, eto ga tu, s nama u studiju!

Čuli ste. g. Johnny Lombardija, predsjednika radio stanice CHIN, koji je bio ljubezan i odazvao se našoj molbi da zajedno proslavimo 10-tu godišnjicu CHIN-a. Za one slušatelje, koji iz bilo kojeg razloga nisu mogli slijediti naš razgovor, evo najzanimljivijih podataka o ovoj radio stanici.

G. Johnny Lombardi je rođen Kanadanin, sin talijanskih useljenika. Na ovom hrvatskom programu prošlog Božica rekao nam je otprilike da smo mi, direktni useljenici, u neku ruku vrijedniji Kanade nego li on sam, rođeni Kanadanin. Jer mi smo sami, svojevolumno, izabrali Kanadu za našu drugu domovinu, dok on sam nije imao izbora - tu je rođen i morao je biti Kanadanin. Radi takvog mišljenja odavno je spoznao da je multikulturalizam zapravo životna baza Kanade i u tom smislu je želio osnovati jednu radio stanicu, koja će istinski služiti svim etničkim skupinama. Prije 10 godina, taj je svoj san ostvario osnivanjem radio stanice CHIN. U početku, program je bio na talijanskom i engleskom, a kasnije, iz godine u godinu prilazile su druge etničke skupine, jedna za drugom. Danas CHIN emitira programe na 30 stranih jezika. Studiji radio stanice od samog početka nalaze se na 637 College St. a osoblje stanice broji preko 100, što stalnih namještenika, što redovnih suradnika. Preko 60,000 pisama koliko ih je radio stanica primila u vezi s nagradnim izvlačenjem, prigodom proslave 10-godišnjice svog postojanja svakako daju sliku o broju slušalaca programa ove radio stanice.

Hrvatski program "Zvuci Hrvatske" jedan je od najstarijih programa ove radio stanice, jer je počeo s emitiranjem u samoj godini njenog osnutka, tj. 1966 Prema tome i naš program slavi ove godine svoju 10-godišnjicu, ali o tome drugom prilikom.

PREPORUČUJEMO KNJIGE, MAGAZINE, ČASOPISE

CROATA INTERNATIONAL: HRVATSKO - KANADSKI POSLOVNI IMENIK

Ovaj puta Vam preporučujemo Hrvatsko-Kanadski poslovni imenik, izdavač Croata international. Kako nas Hrvata ovdje živi - bar se tako smatra - oko 80,000 uključujući i Niagaru, ovaj poslovni imenik bi trebao biti jedna posebna knjiga, koju bi mi svi imali pri ruci, kad nam zatreba informacija o poslovnim ljudima, trebamo li nekog da nam pomogne,ili kad razmišljamo o tome tko će nam obaviti posao. Ovaj poslovni imenik je u stvari poziv Hrvatima da gledaju svoje, da pomognu svoje, jer tako pomažu i sebe i svoju zajednicu.

Poslovni imenik - kao knjiga vrlo je lijepo opremljen od prve do posljednje stranice. Uz slike hrvatskih slikara u Poslovnom imeniku naći ćete sva poznatija imena pojedinaca ili poslovnih tvrtki, pa više nema razloga da netko izjavi da je posao dao drugoj etničkoj zajednici, “jer ne zna kako da dode u kontakt s Hrvatima”. Urednik gosp. Puhalo tako lijepo govori o slozi, koja bi trebala proizaći iz ovakve knjige -

Gledam ptice, mudre letjelice
divnog, složnog jata -
vidim krasna gnijezda
satkana od zlata !

On dalje nastavlja “Velika smo i jaka zajednica. Biti ćemo još jači kad se čvršće povežemo, kad budemo spremniji nesebično pomagati jedni drugima. Ugledajmo se na druge, razvijenije i osvještenije zajednice u Kanadi, slijedeći njih kao uzor, pomoci

ćemo jedinoj nam Hrvatskoj kao i Kanadi, prelijepoj zemlji koja nam je otvorila svoja vrata i pružila priliku za napredak.”

Ne znam koliko se više može na ovo dodati, osim par sitnih osobnih mišljenja - ovaj najnoviji - peti po redu - poslovni imenik je zaista bogat informacijama, telefonima, adresama i raznim obavjestima. Uz razne poslovne informacije pronaći ćete u imeniku adrese raznih hrvatskih župa, udruga, fondova, klubova, kao i raznih ustanova. Jasno, već na prvi pogled vidjela sam da su se neka imena čelnika udruga već promijenila, ali kako je ovo vrijeme godišnjih skupština i novih Upravnih odbora, jasno je da će doći do takvih promjena. Zato, ako neko ime nije potpuno točno, i čelnik udruge čije ime stoji u imeniku pomoći će vam da nadete osobu koju tražite.

Još jedan razlog zašto treba uzeti Hrvatsko-Kanadski poslovni imenik, koji je besplatan, jer tisak je plaćen s reklamama. Na ovaj način Croata International daje svoj dio obnovi Vukovara. Svaki Vaš dolar koji poklonite za Hrvatsko-Kanadski Poslovni imenik ide na pravo mjesto - za Vukovar ! Zaista hvale vrijedna ideja!

Čestitamo Croati International, predsjedniku Gosp. Kreši Mayeru, uredniku Gosp. Ivici Puhalu i svima onima koji su dali svoje vrijeme, ideje i rad za ovaj tako potreban poslovni imenik. Jasno, čestitke idu i onima koji su svojom reklamom i svojim imenom shvatili da ćemo samo tako uspjeti kao zajednica. (VK)

Malo šale...

Kanadsko Državljanstvo

Prigodom prihvatanja kanadskog državljanstva kandidati su ispitivani po kanadskom sudcu, o kanadskoj povijesti, zemljopisu ili politici i državnoj upravi, Pitanja su kratka i vrlo lagana. Kad sam čekao na svoj red za odgovoriti pitanja, opazio sam kako se jedan s one strane Drine, okreće od neugodnosti. U zadnjih nekoliko minuta nije znao odgovoriti niti na jedno pitanje.

Nakon zadnjeg pitanja, lice mu se razveseli :
“Da li znadete ime kojeg kanadskog generala? Upita ga sudac.
“Oh, da ! usklikne on veselo.
“General Electric”!

o

UZ DAN DRŽAVNOSTI

I kako je rekao povjesničar Dr. Dragutin Pavličević u jednom svom članku - nema veće ni trajnije ljubavi u životu ljudi od one prema majci, ženi, zavičaju i domovini. Ti osjećaji su opisano, naslikani, ispjevani u svim narodima, a posebno u našem - vidimo majku Hrvatsku zavijenu u crno. U našim pjesmama govori se o tužnoj majci čiji sinovi padoše - “ali ko junaci, ko Horvati” (Mihanovic u Lijepoj našoj). Tužne hrvatske majke, koje vec stoljećima - točnije rečeno od poraza posljednjeg hrvatskog kralja Petra Svačića 1097 - prije više od devet stoljeca gube svoje sinove na raznim poljima, zatvorima, Jazovkama, Bleiburgima, jer od tada do 1991 nikad nam nije uspjelo da imamo trojstvo u jedinstvu - i zavičaj i domovinu i državu - koju danas imamo, eto već osam godina ! I kako isti pisac kaže “preko sedam mora, preko sedam dolina i gora, usred srednje Europe, i na moru i u Podunavlju, izvan balkanskih krčmi, živi vec sedam godina ranjena, često ponižavana, vrijedana i omalovažavana, ali živi, slobodna i vitalna zemlja - Hrvatska.” To je rečeno prošle godine, a sada već slavimo osmu godišnjicu Dana Državnosti. Kaže se da su prvih sedam godina u braku najteže, vjerojatno je tako i s državama. Sada nakon osme godine tog znakovitog dana trebalo bi biti bolje - nasmijane majke, razdragana djeca - jer iako su pokušavali riješiti se nas, naš Šenoa je rekao “Satrlu su paklu vrata, još nas ima, još Hrvata.”

Te godine 1991 - svijet se je čudio i nije vjerovao, ali nije ni pomagao - da uspijemo u našim stremljenjima za slobodom.Vjesti su bile šture, “none of our bussiness” - kako to mi na Zapadu lijepo kažemo, no iza toga stoji “nije nas briga”. No, usprkos svijetu i milijunima koje je Bush poslao da se Hrvatska umiri milom ili silom, usprkos UN koje su tako mimo gledale i prebrojavale nezaštićene mrtve, i zaštićivale ubice djece, staraca, rušitelje svega što je stoljećima stajalo kao kulturni spomenici hrvatstva - danas mi imamo i zavičaj i domovinu i državu u istoj Hrvatskoj.

Netko mi je jednom rekao da rijetko tko gleda tako zaljubljeno na svoju zemlju kao ja, i da se više ne koriste tako tople, čak sentimentalne riječi o Hrvatskoj kao što ih ja koristim u svojim putovanjima domovinom. Neka samo tako bude, ja ću ostati zaljubljenik u svoju domovinu, jer kako je više puta rečeno - nema zemlje na svijetu koja pjeva u svojoj himni “Lijepa naša”, i iako priča o Bogu i podjeli zemlje raznim narodima postoji u svakom narodu svijeta, ta priča je morala poteći od Hrvata. Jer - ovako lijepu zemlju imamo samo mi, Hrvati. Pogledajte našu domovinu - ljepoticu ! Kaže Dr. Pavličević “ I svaki puta kad ugledam zemljovidne obrise Hrvatske, učini mi se ona poput ptice u letu. Gornje joj krilo šokačka Slavonija s Vukovarom kao simbolom stradanja, rušenja ali i velike pobjede,a donje je krilo južna, dalmatinska Hrvatska s Dubrovnikom - hrvatskom Atenom, gradom koji su htjeli uzeti od Dušana do naših dana, kako bi imali kulturu, i istoriju, i književnost. Istra mi se privida poput kljuna koji pokazuje smjer leta - na Zapad, u Europu, kojoj Hrvatska od Trpimira do Branimira ne samo teži, već i pripada. A srce, mozak te Hrvatske vjerojatno je u Zagrebu, ali ne treba zaboraviti ni Osijek, Split, Rijeku, Zadar, Varaždin, Karlovac i druge gradove i sela. Svi su oni Hrvatska, a nisu više regijski Slavonci, Dalmatinci, Istrani, Zagorci ... nego ponajprije Hrvati.”

Ja, zaljubljenik u Hrvatsku, koji puta se pitam kakav je naš odnos prema toj svetinji za koju su umirali i 1102, i 1527, 1945 i 1971 i 1991 i između tih godina? Neki kažu “Nije to Hrvatska kakvu sam želio, za koju sam se borio !” I dijete se rodi, od našeg tijela, i koji puta se pitamo od koga je to naše dijete - jer mi ga nismo tako odgojili, nismo željeli da je takvo, mnogo noći smo probdželi da bude točno onakvo kakvo smo htjeli - a eto razočaralo nas je. Ipak, i dalje volimo svoje dijete, grlimo ga, nadamo se boljemu, ne napuštamo ga - a posebno ne ogovaramo - pa naše je ! Dali je to tako s domovinom ? Puno puta nije. Znam čovjeka koji zato što nije dobio ono što je trebao - potpuno se okrenuo od svega i ne pitaj ga ništa, jer on ne želi znati. Neki samo odmahuju rukom, neki se ljute - ali život za njih i mnoge od nas ipak ide dalje, dok je za neke život stao u obrani domovine. Jer ta naša domovina je plaćena tisucama krvavih košulja, na poljima i vrltima Velebita, na rijekama oko Karlovca, u ruševinama Vukovara - u logorima Manjače, Sremske Mitrovice, na Ovčari, i te svete žrtve koje su položile život za našu stvarnost - koja svakako nije savršena - daleko je od savršenstva - zovu nas da se sjetimo da je to jedina Hrvatska koju imamo. Jer lakše ćemo uljepšati i poboljšati tu našu zemlju, krvlju plaćenu, nego je opet izboriti ako je, ne daj Bože - izgubimo neakvim hrvatskim jalom ili neslogom. Zaustavimo glasove onih koji sumnjaju u same sebe, a prenose te sumnje u naše redove. Sjetimo se najvažnije političke odluke predsjednika Tudjmana i hrvatske vlade kad se tražilo pomirenje djece ustaša i partizana, pružena je dobrodošlica svima koji su shvatili da je tada bilo stani - pani, i da smo samo zahvaljujuci svima - i djeci ustaša, i djeci partizana, i onima koji nisu bili sigurni što i kako prije 1990, a točno su znali što nakon 1990, zahvaljujući mladima i starima koji su se borili tamo na obrani gradova i sela, a mi ovdje u istoj borbi samo na drugi način - mi danas slavimo osmu godišnjicu Dana državnosti. Teško je nakon tolikog rada i žrtava slušati neke čelnike, koji se busaju iz sve snage da su “veliki Hrvati”, da im žilama teče hrvatska krv, preuzeli su ključne pozicije u našim zajednicama i sada šire raskol - kažu, ne možemo i ne želimo raditi s onima koji su počeli raditi 90-eti h godina. Koliko bi nas moglo biti danas ovdje na ovoj proslavi kad bi mi zaista poslušali te riječi? Mnogo je Hrvata radilo uvijek, neki nisu, ali većina nas je stajala zajedno bez oklijevanja od prvog časa kad smo shvatili da je 1990 bilo odlučno vrijeme, i da oklijevanja nema.

Naša zajednica ovdje je bila posebna - takav rad je malo koja zajednica dala, i ja sam ponosna na svaku akciju, svakog čovjeka, žene, dijeteta - jer to je ono što nam je donijelo zavičaj i domovinu i državu u jedinstvu - sloga Hrvata. Danas, na proslavi Dana Državnosti kad zapjevamo “Lijepu našu” najljepšu himnu svijeta - jer kako sam već rekla - ni jedna zemlja svijeta ne pjeva svojoj zemlji “Lijepa naša” - prošetajmo Hrvatskom u mislima - podimo od Dubrovnika po obali Dalmacije u stari grad Split, popenjimo se na Marjan. Krenimo zatim prema Šibeniku, Biogradu na moru, Zadru - pogledajmo otočje Hrvatske rasuto na najljepšem moru svijeta - idimo dalje prema Rijeci, Opatiji, Puli, našoj prelijepoj Istri. Vratimo se u mislima prema Zagrebu preko Gorskog kotara, Karlovca, i poslušajmo zvona zagrebačke katedrale. Preletimo zeleno Zagorje, malo Medimurje, Podravinu, Slavoniju - posjetimo Vukovar u mislima i dajmo počast poginulim braniteljima - podimo tada dalje preko Đakova, Vinkovaca prema Slavonskom brodu, bacajući još jedan pogled na Bačku i Srijem - kolijevku Hrvata - pa onda preko Požege, Nove Gradiške, Pakraca, Hrvatske Dubice i Gline prema Lici. Popenjimo se u mislima na Velebit, zaustavimo se u Kninu,

Teen tennis sensation smashing to the top

HOT PROSPECTS: Dijana Srebrovic, 13, recently won the Canadian girls’ under-14 indoor title in just her third national competition.

Toronto Star May 17, 98. pg E6

Zvonimirovu gradu, prodimo kroz Kistanje, vratimo se na Jadransko more preko novog Masleničkog mosta i uživajmo u prelijepoj zemlji - domovini Hrvata!

Lijepa je, prelijepa naša Hrvatska - jedina koju imamo, čuvajmo je, nedajmo je - to je naša majka, naša domovina. Danas na osmu godišnjicu Dana Državnosti neka zveni himna slobodi, neka zvone u svim srcima riječi našeg Gundulića:

“ O lijepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kom sva blaga višnji nam je bog do,
uzroče istini od sve naše slave,
uresu jedini od ove Dubrave.
Sva sreba, sva zlata, svi ljudski životi
ne mogu bit plata tvoj čistoj ljepoti.”

CROATIA, MY LOVE

Croatia, my love
Here too I am your son,
Here too I am your name,
And your splendor.

Croatia, my girl,
Everywhere I think of you,
Dream of you in every place,
To every country I carry you.

Croatia, snake under stone
With naked triangles and ill i rian moon
Whoever reads with hate upon you
From your poison will drop dead.

Croatia, star in the sky,
You helped me gain the power of life,
You are the light falling on hands
From crucified God's body and blood.

Zlatko Tomić , Ohrid 1966

Željko Sabol:

Kad izgovorim tvoje ime
Pjesma napisana 1971 god.

*Kad izgovorim tvoje ime Hrvatska
preda mnom je lice onog koji se podrijetla svoga odrekao
pa ostaje sam na putu, zatravljen pred ponorima
ne sjeća se svojih mrtvih, onih što su sve iskusili
nevjeru i omču, kajanje i prijetnju
i slijedi slijepo sunce što se zorom diže
nad tvoje gluhe uvale nad tvoje prazne kolijevke
nikada u tvom srcu nije bilo toliko nesreće
nikada u tvome tijelu
nije bilo toliko metaka
nikada u tvojim sinovima nije bilo manje ljubavi
za prah iz koga iznikosmo i koji će nas jednom natrag pozvati*

*Kad izgovorim tvoje ime Hrvatska
tu čudnu riječ što stoljećima sam je sricao
i podem bosonog kroz tvoje šume, hridi, šikarje
kuće bez ljudi posjede bez gospodarstva
sakrivat ću se kao uhoda
i mahovinu naći da me ne bi korak odao
pred došljacima koji sretni u pijanstvu
ne žele ništa znati ništa čuti ništa vidjeti
i kada trijezni budu ne će se zapitati
odakle teku tvoje rijeke i u koji se ocean slijevaju
još samo jednom javit ću se glasom
i znati da je prošao moj vijek*

*Kad izgovorim tvoje ime Hrvatska
i mjesto bajki preda mnom se prostre pustinja
strah i varka, ili smijeh u vječnom zaboravu
napustit ću gradove i živjeti gdje nema ljudske stope
domahujući konjanicima koji silaze svrha planine
govor njihov, sastavljen od zapovijedi, ne mogu razumjeti
mi ostajemo oči u oči i uvijek ćemo tako ostati
jer molitva i kletva jednako su teške
a vrijeme prije sna i vrijeme kad se gube prijatelji
već je blizu da me topot taj zaglušuje
ja sadih stabla a oni nose crne sjekire
i traže mjesto na kojima je zapisana
istina o zemlji gdje ni cvijeće više rasti ne može*

*Kad izgovorim tvoje ime Hrvatska
grane se uznemire i zmija se pojavi iz mojih njedara
(za ujed pravi čas) svi tragovi su vec u prašini
a gorka kap na ovoj usni dovoljna je da me omami
ja te prizivam, i otkrivam u nedaćama
koje me okružuju, pretvarajući čitav svijet u sjenu
tvoga lika, sazdanog od kamena i soli
hladnoća je već tolika da se naše ruke jedva pokreću
u očima bez sjaja naziremo strane svijeta
a ja ne znam kamo da se vratim
jer što je jučer bilo sutra više nema važnosti
na ovom otoku gdje u nekom zaklonu nas čeka
posljednji dio zakopanog blaga sretna Hrvatska.*

POLITICS AND OTHER DIRTY WORDS

On May 22,1998 there was an article in the Globe and Mail “It’s still dangerous to go home in Bosnia”, by Barbara Mc Dougall. This article was deemed “commentary” and as such should be read by the Croats and Bosnians alike, since its content is quite detrimental to our community and our homeland. I wish I could quote the whole article, but since I did not ask the permission I will just quote few lines.

“In Bosnia, and spilling beyond its borders, are 1,8 million refugees - the displaced flotsam and jetsam driven from home by the bitter five-year war that killed 250,000 of their friends, neighbours, parents and children. Some of the displaced are in refugee camps on foreign soil; more are living in makeshift and temporary quarters in villages just down the roads from their former communities. All of them want to go home.... Mr. Marceta (Serbian mayor the Drvar - who during the war lived in Banja Luka - editor’s remark) heads a group of moderate Serbs, and had been instrumental in establishing a loosely organized group of displaced persons of all ethnic groups throughout Bosnia in attempt give refugees direct political vote. With (rightful) encouragement of the international community; he and 1,600 Serbs had returned to Drvar to rebuilt their lives..... While no ethnic group in Bosnia is entirely free of vicious elements, the Croats alone are well equipped. ... Clearly there will be no peace in Bosnia until duly elected leaders of moderate views such as Mayor Marceta can establish a new generation of local leadership. That will take time, and as Prime Minister Jean Cretien has rightly said, it will require the continuing presence of Canadian soldiers and others like them But Canada and others must also press for an increased capacity to ensure that quasi military disturbances can be dealt with quickly, visibly, effectively and evenhandedly among ethnic groups. Most important, outside manipulations such as Croatian political interference from Zagreb must be dealt with severely at the diplomatic level. While Canada’s direct influence is likely limited, this country can urge its European allies to penalize Croatia, whose driving ambition is to join the European Union.

Ordinary Serbs, Croats, Muslim and others do not wage war any more, most of them never did. They just want to go home. We should help them do it, and ensure that Mayor Marceta can exercise his democratic responsibilities without taking his life in his hands”

Remember, this article was written by former Minister of External Affairs, who at that time decided what was going to be done about Croatia ! Remember also that when Vukovar was being besieged, her assistants were very hostile to us. When I called once they told me that they were tired of talking to “crazy Croats”. But mostly bear in mind that Barbara McDougall is now a director of the International Crisis Group, a non profit organization that has worked with Bosnia to ensure implementation of the peace accord. Strange, I do not recall her rage when Croats were attacked by the Serbian mob in Derventa!

If article depicting Jewish community like this was published in any Canadian newspaper Canadian Jewish Congress would be up in arms. Whole jewish community would be extremely upset and they would deal with it very quickly and very efficiently.

I wonder what has our Canadian-Croatian Congress done about it?

Valentina

The Toronto Star, Tuesday, May 26,1998

Bosnia: CHILD SEX RING PROBED

NATO is launching an investigation into a Spanish newspaper report that NATO soldiers ran a child prostitution ring at their base in Sarajevo, even though there is no evidence to support the allegations, a spokesperson said yesterday. Madrid’ El Mundo reported Saturday the ring involved Italian, Portuguese and Egyptian soldiers and continues to operate.

Modern Age Plastics Inc.
&
Cziraky Grossi CA’s
Equion Securities
Canada Limited
Draganjac Pressman CA’s

are pleased to sponsor

The 6th Annual
“D O R A”
Golf Tournament
Tuesday June 16, 1998
Royal Woodbine Golf Club

Dinner: Croatian Banquet Hall
6:30 PM

Total golf package: \$ 200.00
Dinner only: \$ 75.00

For further information please call
Modern Age Plastics Inc., Mr. Stan
Trtanj, tel: (416) 675-2955

VIDJENJA: HRVATSKA TO SAM I JA

SRBI U HRVATSKOJ

Danas vjerujemo da je vecina Srba, kao i oni čija je nakana povratak, shvatila kako Vukovar, kao inačica cijele hrvatske tragedije, ipak, i nadalje ostaje stoljetni grad na Dunavu, koji je bio naseljen i manjinskim srpskim pučanstvom, ali i da njihov grafit “Ovo je Srbija”, ostaje samo pusta prošlost. Vrijeme je da se pripreme, u koliko zaista žele živjeti u demokratskoj Hrvatskoj i na prvi čin miroljubive spremnosti, sa činom zatražbe oprosta, pokajničkom ispruženom rukom. Tu, a toga su svjesni i oni, za oprost ratnim zločincima, mjesta nema. Nažalost, tragično ih je iskustvo posljednjih pola stoljeća učilo da je lakše ljubiti “čovječanstvo nego susjede”. Zato, krajnje je vrijeme da u sebi izgrade čovjeka i dobra susjeda, ako se ne mogu već pomiriti s onim s čim su druge uvijek navikavali. Da su Srbi u Hrvatskoj bili navikli živjeti uvijek oslonjeni na Srbiju i “JNA”, pa se u novim uvjetima probudene hrvatske samosvijesti uopće nisu snašli. Navike stare sedamdeset godina, znamo, teško se napuštaju. Navike, da je Jugoslavija srpsko carstvo, da su Srbi povlaštena i vladajuća “kasta”, te da o njihovu političku probitku, raspoloženju ili nevoljkosti ovisi poredak svega na prostoru gdje žive. Navika koja je bila spontani uzrok decidiranih i posve jasnih programiranih izjava u početku priprema za čin okupacije dijela hrvatskog teritorija - “Mi se zalažemo za zajedničku jugoslavensku državu, a ako je netko neće, onda će Srbi sami rješavati svoju nacionalnu državu i u Hrvatskoj.” (Jovo Opačić) zaboravljajući da su to svakako do sada mogli činiti, ali ne i u Hrvatskoj državi, jer su tu možda bili samouvjerena, ali ipak zanemarljiva manjina, tada kao i eto sada.

Srž nacije tvori osjećaj zajedništva u životnoj sudbini. U tome je povijesni propust velikog dijela Srba u Hrvatskoj, i izvor njihove, a slijedom njihovih čina kao produkt, i naše tragedije. Nakon više stotina godina življenja na hrvatskom tlu i među Hrvatima, oni su u duhu bliži Nišu, nego Dmrišu, Zvezdi nego Hajduku ili Croatiji. Dok im je tijelo bilo među nama,

njihov je duh pripadao Donjem Milanovcu. Njihova je izdaja u tome, što su taj Donji Milanovac htjeli premjestiti u Split, Knin ili Dubrovnik, Osijek i zbog toga krenuli u rušenje svih tragova tisućljetne opstojnosti Hrvata na ovim područjima.

Za stvaranje zdravog zajedništva života hrvatskih gradana nije ni vjerodostojan glas ni onih Srba koji se nisu, dok su spodobе u smb uniformama plesale svoje krvavo kolo po Hrvatskoj, ni pomakli da im se suprotstave, nego su “mudro” šutjeli u iščekivanju konačnog raspleta, a danas prodaju pamet o suživotu, baš poput onih, koji su izdaleka dijelili lekcije o demokraciji onima koji su za demokratske ideale slobode i samoodređenja ginuli na vlastitoj zemlji. Protivnici takvog zdravog i čistog zajedništva su i oni unionisti i saveznjaci, presvučeni komunisti i zakrabiljeni autonomaši koji se danas koriste institucijama pravne države, pa i na štetu većinskog naroda, koji je znao osjetiti kad je vrijeme njegove slobode, samo da bi se dokopali vlasti. Njima se pridružuju i oni strani politikanti za koje je bleiburški pokolj hrvatska izmišljotina, a služe onim vladama kojima samostalnost malih država smeta za jedinstveno i nesmetano tržište njihove robe i kapitala.

Srbi u Hrvatskoj, s kojima smo zajedno htjeli pobjeći od komunizma, militarizma, primitivizma i pridružiti se Europi, dopustili su da ih predstavljaju četnički rakijaši (Rašković, Babić ...), a političke potrebe i zahtjeve artikuliraju naoružani razbojnici. Da se u početku mitinziranja i balvaniranja u Zagrebu, Dubrovniku, Rijeci, Županji, Varaždinu, Daruvaru, Pakracu ... organizirali samo desetak tisuća hrvatskih Srba, kojima je Hrvatska, jednako kao i Hrvatima, pružila i dom i domovinu, kninski i istočnoslavonski primitivci bili bi odmah u “startu” diskreditirani i marginalizirani u Hrvatskoj i u svijetu. Manje bi djece ostalo bez očeva, manje bi bilo bezkućnika i prognanika, manje invalida i nesretnika. Svi bismo zajedno živjeli bolje nego što živimo danas. Ali, urbani Srbi dopustili su, a mnogi omogućavali i prešutno odobravali, da ih predstavlja seoska gerila i u njihovo ime govore pacijenti i poput Martica, Hadžica... Pa, sada se čude što su Hrvati, nakon gubitaka tisuće i tisuće života, izgubili sposobnost nijansiranja,razlučivanja i objektiviziranja

i sve ih trpaju u isti koš. Doista je to “čudno”, što su Hrvati odlučili braniti svoju zemlju, kad su se mogli dati u miru poklati, orobiti ili raseliti. A najčudnije što su još i napokon priznali da su Hrvati. Europske države koje su to gradivo uvježbale prije stotinjak godina (stvaranje samostalnosti i težnja ka potpunoj neovisnosti i slobodi) gledale su u početku na nas malo čudno. Za njih smo se ponašali kao zbunjeni zaljubljenik koji na sastanak s poviješću kasni cijelo stoljeće. No, ubrzo su shvatili da u ovom vremenu, našem vremenu radikalnog preoblikovanja svih vrijednosti morali smo se suprotstaviti nihilizmu i kulturi smrti koji je dolazio s našeg istoka, na jedini način na koji taj nihilizam i razumije. Ali i cijelo vrijeme ponavljali smo, uz dužno poštovanje svih kulturnih, svetonazornih, konfesionalnih i etničkih posebnosti, da smo za odgovorno djelovanje na osnovama poštenja, morala i kulture življenja. I to osobito nudili smo suživot Srbima na zasadama, kršćansko-humanističke baštine, temeljeći se na dostojanstvo i svetost svake ljudske osobe kao i na pravo svakog naroda da slobodno oblikuje svoj život. Smatrali smo da jedino ljudi poštenja i morala mogu biti protuteža silama moci i torbarima kulture smrti. Želja nam je bila okupiti i međusobno povezati duhovne snage u hrvatskom narodu, sa svakom nacijom, pa tako i Srbima koji će nam ujedno pomoći “razbalkaniti” svoj duh, što je najsigurnije jamstvo da nas strani mešetari neće uspjeti strpati ponovo u neki balkanski tor. Dok je ONIMA bilo do tora, dotle je OVIH bilo koji su shvatili da je ovo i njihova država, časno se stavljavuci u službu svoje domovine. Nažalost bilo ih je premalo da bi spasili obraz, a kamoli tragediju što zadesi onog tko je pružio i drugi obraz. Ali, još jednom se pokazalo da smo mi Hrvati čudan narod, koji je stotinu puta propadao, ali propasti nije mogao, jer je našim morem i gorom našom, kako veli pjesnik franjevac Ivan Despot, vrludao div, krvlju obliven i pjevao pjesmu kakvu nije čula zemlja. To je div - genij, što čuči u svakom Hrvatu. To je duh hrvatstva, to je hrvatska sloga i vjera u svoj narod i Boga.

Stožerni narednik Robert Horvat

Hrvatski Gardist,br.8,. str. 36-37.

Naši ranjenici po bolnicama...

Kad razgovarate s Anom Osmokrović u njenim je očima često puta bol. U početku nisam shvacala zašto tolika bol i zašto ta žena tako često govori i misli o ranjenicima - sve dok i sama nisam otišla u Varaždinske Toplice.

U travnju 1997 otišla sam s grupom žena iz Bedema Ljubavi Zagreb, koje redovno posjećuju naše ranjenike, koji nisu u mogućnosti da napuste Varaždinske Toplice ili Vojnu bolnicu u Zagrebu, ili su tamo opet na ponovnom liječenju. Rano u jutro nazvala me je prijateljica Višnja Milas - Matutinović i zatražila da uzmem sredstvo za smirenje, jer kako je rekla,“Ti to nećeš izdržati - velika je to bol”. Ja sam smatrala tada, da svašta priča, no tek kasnije sam se uvjerila da je bila u pravu. Ništa me nije moglo pripremiti na upravo užasan doživljaj tog dana, koji je ostavio duboke rane u mojoj duši.

Žene Bedema Ljubavi iz Zagreba redovno posjećuju naše ranjenike po bolnicama, i nose im sitne poklone, slave njihove rodendane, razgovaraju s njima kad im je teško ili ih boli, daju im novac ili cigarete kad im zatrebaju, a zagrljaji su stalni. U Varaždinske Toplice vozio nas je mladi vojni vozač, i nažalost imali smo prometnu nesreću, koja nas ipak nije zaustavila da ne nastavimo put. Ja sam tada razmišljala, da je mene samo rame boljelo, i to će prestati za koji dan, ili tjedan, ili mjesec, dok ti mladi dečki nikad više neće hodati - dakle kome od nas je teže? Ranjenici u bolnici su nekako čuli da smo imale nesreću i veoma su bili zabnuti za nas (zamislite!).Ipak, dočekali su nas veseli, sretni da smo uglavnom dobro. Gotovo svi su bili u krevetima, ili u invalidskim kolicima, gotovo svi nepomični, svi vrlo mladi, neki čak mladi od mojih sinova. Iako sam razgovarala s njima sa smješkom, srce mi je plakalo za tom mladošću, za životom koji je mogao biti, a eto - zaustavljen je. Svaki puta sam - kad bih izašla iz sobe - zaplakala gorko, iako sam bila “nafilana” prašcima za smirenje.

Mirno sam slušala mladog dečka koji se je došao boriti iz Njemačke, ali je nagazio na minu, koja mu je odnijela obje noge tako visoko da mu se proteza izgleda ne može postaviti. Mirno sam slušala o njegovoj majci koja je od žalosti umrla, a otac dobio teški diabetes. Sve sam to mirno slušala u sobi, ali sam u hodniku na ramenu prijateljice iz Bedema upravo ridala. Mirno sam slušala, čak se i smijala sa mladićem iz Bosne koji je tako mršav da na njemu skoro nema mesa. Stalno mu moraju presadjivati kožu jer mu je od sjedenja (potpuno je paraliziran) u kolicima nastaju rane svuda, i više ništa ne pomaže. Kako je lijep taj mladice, koji se uz svu tu neprestanu bol, smješka i pita mene kako sam. Ponavljam, smješkala sam se kad sam bila kraj njega, a u stvari srce mi je plakalo.

Smješkala sam se kad sam došla u sobu mladica uz kojeg je stajala mlada ženica, koja ga ne napušta i čeka povratak u svoj dom - a zajedno smo i ona i ja plakale kad smo izašle iz sobe.

Na molbu moje Ane posjetila sam jednog mladića, ranjenika, koji je dobio kuću u Kninu. Jedva sam se odlučila da odem, ali danas sam zahvalna Ani da me je tamo poslala, jer treba vidjeti to i onda sebe sažaljevati ili gundati na ovo ili ono. Mladić kojeg sam posjetila otac je pokojne petogodišnje djevojčice, koji je nosio svoje dijete u trku pred mecima zločinaca. Metak koji je ubio malenu, učinio je njega potpunim invalidom. Druge djece nemaju. Njegova žena je uz njega stalno, nadaju se da će biti jednog dana beba, ali nade su vrlo male. On je tako slab, tako proziran, jedva živi.

Moja Ana mnogo puta govori o onima koji nisu mogli izdržati i izvršili su samoubistvo, ili o onom invalidu koji je u napadu užasa ubio doktora, koji ga je liječio.

Eto, zato je bol u očima moje Ane. Zato moja Ana nemirno spava, jer slike, lica, oči, sudbine i imena tih mladih, koji su ugradili svoja tijela u Domovinu su joj stalno pred očima. Ne zna se koliko je ta žena paketa poslala u Varaždinske Toplice - nešto uz pomoc Bedema, nešto sama, nešto su i drugi pomogli - ili bilo gdje da se ti njeni “dečki” kako ih ona zove nalaze. Teško je biti u Aninoj koži, jer tko nije sreo ranjenike po bolnicama, ne zna što to u stvari znači sjećati se mladih po bolnicama. Iako se većina tih naših ranjenika smije i kaže da bi opet jednako učinili, makar znaju što bi ih čekalo, to je patnja. Patnja je tako živjeti, ali patnja je misliti kako pomoći tim mladima koji su sve dali od sebe za nas, čak i svoje zdravlje, za današnju proslavu Dana Državnosti - a tako je teško danas naći ljude koji još rade, još pomažu. Sve dok i ja nisam posjetila ranjenike nisam znala kako oni trpe - koliko im znači svaka riječ, svako pismo, svaki paketic, svaki smješak, ali danas, nakon tih posjeta, život mi je potpuno izmijenjen. Često mislim na njih, i divim se Ani koja ne posustaje u radu za ranjenike, jer kako Ana kaže “Kad smo mi njih trebali, oni ništa nisu žalili. Danas oni trebaju nas.” (VK)

Antun Šoljan:

VUKOVARSKI ARZULAH

Pjesmu mi je, u dubokome gnjevu, izgovorio jedan skromno obrazovan, jednostavan čovjek. Hrvat iz Vukovara, dalekog muslimanskog podrijetla. Dok mi je pričao što se tamo zbiva, nije ni slutio da govori u stihovima i rimama, još manje da je to što govori jedan pjesnički oblik starije hrvatske književnosti iz 17 - 18. stoljeca pisane arabicom - takozvane aljamiado literature - pa sam, zapisujući, njegov govor tek neznatno dotjerao i, po antologijskom Duvanjskom arzulahu, nazvao arzulahom - što na turskom znači koliko i memorandum. Neka to i bude.

*Miroljubiv sam čovjek,
a pomalo već i star,
al’ vam velim, gospodo,
platit ćete Vukovar.*

*Satrli ste cijeli grad,
napravili grdan kvar,
stog vam kažem, gospodo,
platit ćete Vukovar.*

*Da u mojoj kući gost
hoće biti gospodar -
ne ide to, gospodo,
platit ćete Vukovar.*

*Što ste htjeli, zlo ste htjeli,
i bit neće nikadar -
zapamtite, gospodo,
platit ćete Vukovar.*

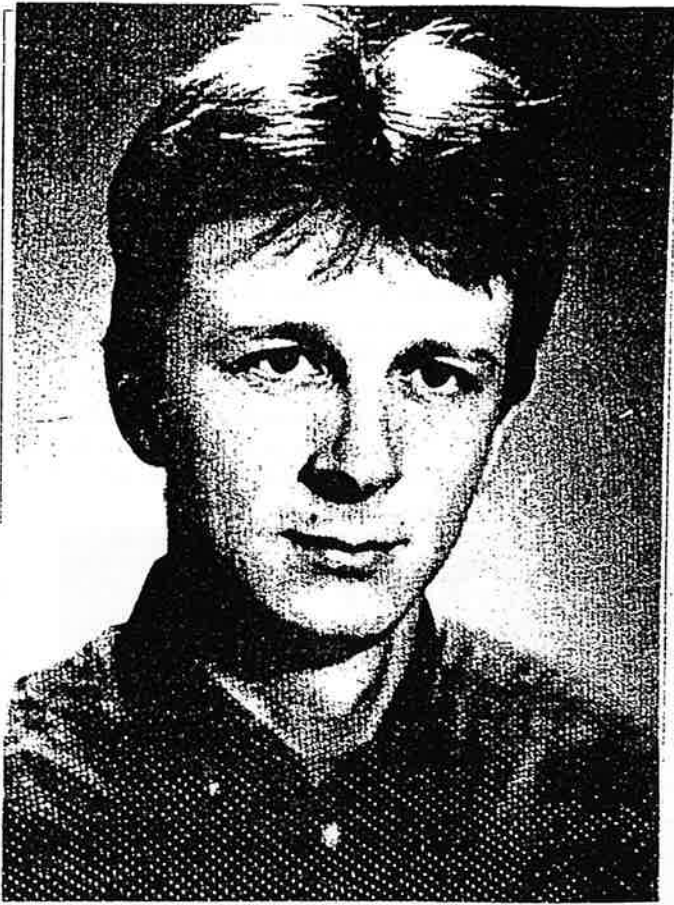
*Dugo će još Dunav teci,
platit će se svaka stvar -
ja vam jamčim, gospodo,
platit ćete Vukovar.*

1. prosinca 1991

O vrsti i metodama pritiska međunarodne zajednice na Hrvatsku ponešto govori i podatak da je UN-glasnogovornica Gđa. Kirsten Haupt zatražila zabranu ove antiagresorske, domoljubne pjesme, uz obrazloženje da “potiče međunacionalnu mržnju.”

Autor pjesme Antun Šoljan (1932 - 1993) pjesnik, romanopisac, novelist, kritičar, scenarist, antologičar i prevoditelj, zasigurno je najsvestraniji hrvatski pisac druge polovine 20. st.

Matica, br. 5, 1998, str. 12

SINIŠA GLAVAŠEVIĆ, born 04.11.1960.
captured 20.11.1991. in Vukovar hospital

BOŽE, ČUVAJ HRVATSKU

*Bože, čuvaj Hrvatsku
Moj dragi dom
Ljude koji blaguju
Pri oltaru tvom.*

*Nek se sliju molitve
Sve u jedan glas
Čuvaj ovo sveto tle
Blagoslovi nas.*

*Ako treba, Gospode,
Evo primi zavjet moj
Uzmi život od mene
Pa ga podaj njoj*

*I u dobru i u zlu
Budi s nama, budi snjom
Bože, čuvaj Hrvatsku
Moj dragi dom.*

*Bože, čuvaj Hrvatsku
Moj dragi dom*

ZVONIMIROV GRAD

Kad je počela Oluja, u mojoj je kuci bio razgovor o tome koliko će našoj vojsci trebati da oslobodi Knin. Svi smo smatrali da će to biti velika i duga borba, no jutro nas je dočekalo s dobrim vijestima - Knin je pao gotovo odmah. Upravo nevjerovatno - a sjećamo se Vukovara !
Kad govorimo o Danu Državnosti mislim da trebamo malo govoriti i o Kninu, jer to je poseban dio naše domovine. Toliko je suza proliveno radi tog grada i u tom gradu, da je time zauzeo posebno mjesto u svim našim srcima. Potrebno je zato malo više znati o Kninu, gradu našeg kralja Zvonimira, gradu koji je bio uvijek kolijevka Hrvata, utočište onima koji su bježali pred turskim hordama, pa onda četničko leglo, carstvo balvanaša - ô gradu koji je nosio i opet nosi ponosno hrvatsko ime bez obzira na one koji su mislili da će balvanima ili noževima zaustaviti ideju slobode i hrvatstva.
Malo povjesti - za vrijeme Drugog Svjetskog rata Knin je sa svojom širom okolicom bio najjače četničko uporište u Hrvatskoj, tzv. Krajina. Tamo je u zvjerstvima predvodio zlokobni četnik svecenik Momčilo Đujic, koji je danas u Kaliforniji i nitko ne pita za njegova zlodjela ili njega samoga. Tamo su se četnici borili rame uz rame sa talijanskim fašistima, no padom Talijana poraženi su i tamošnji četnici. Mnogi su tada prešli u partizanske redove i sjećati cemo ih se iz Bleiburga zauvijek.
Za vrijeme Jugoslavije, za vrijeme Tita, tamo je bila mala - ili velika - Srbija - kako god to hocete nazvati. To se je osjetilo posebno 1990 kad je četnička velikosrpska ideologija i mržnja prema svemu što je hrvatsko izbila 1990 posebno na kninskom području. Teror koji je dolazio s kninskog područja je nezapamcen - ili bolje rečeno, sjeca nas na haranje četnika iz 1940-tih godina. U te četiri godine četničkog terora u Domovinskom ratu, ubijanja, protjerivanja Hrvata iz domova, vršenja genocida i etničkog čišćenja hrvatskih prostora za stvaranje nekakve paradržavne tvorevine pod imenom “Republika Srpska Krajina” (dali ste znali da su za jednog kanadskog peacekeepera i Martić i Predsjednik Tudjman bili jednaki po rangui? Ne vjerujem da je to bilo samo njegovo mišljenje, jer znamo kako su naši mirotnorci disali za vrijeme Domovinskog rata u Krajini.)
Trebali bi malo pogledati kako se je kretalo stanovništvo Knina kroz godine - između 1857 i 1910 postotak Hrvata na tom području bio je oko 60%, a Srba oko 35,9% najviše. Po završetku rata slika se strnoglavio mijenja na štetu Hrvata
1953.g. 36.6 % Hrvata, a 56.9 % Srba
1961.g. 32.7 % Hrvata, a 59.9 Srba
1971.g. 23.1 % Hrvata, a 68.1 % Srba
1981.g. 15.6 % Hrvata, a 79.6 % Srba
1991.g. 13.5 % Hrvata, a 80.0 % Srba

Ovakva slika pučanstva je bila pred sam rat, a kako znamo tamo su došla i razna “braca” sa istoka kao pripomoc. Četiri pune godine uzludnog nudjenja mira i traženja načina za mirnu reintegraciju nije urodilo plodom, dok nije zapuhala Oluja. Dana 4. kolovoza 1995 započela je vojno-policijska akcija hrvatskih oružanih snaga i već 5. kolovoza Knin je oslobođen. Time je i Bihac oslobođen opasnosti četnika, i nakon čišćenja terena tamo je konačno zavladao mir, rak rana Hrvatske je bila izvađena..
Prošla sam kroz Knin i našu Dalmatinsku Zagoru prošle godine. Proci kroz mjesta prije Knina, a i nakon njega zaista je teško. Moja prijateljica i ja smo bile jedine par sati na cesti, uz cestu crvene trake, tu i tamo oznake mina, prazne kuće, sve obraslo, sve zaraslo.... Gledala sam oko sebe ne vjerujući praznini, tišini, čak ni ptičice ne pjevaju, i upravo me je srce boljelo za tu divnu, kršnu zemlju koja je voljela te ljude, davala im plodove, hranila, oblačila - a oni su je u stvari mrzili.
Putujući tako po tom razorenom kraju koji su Srbi nazivali Krajinom, razmišljala sam o zemlji u kojoj živim, o Kanadi. Ovdje sam već prelo 29 godina. U početku nisam voljela ovu zemlju, srce mi je umiralo za Zagrebom, Hrvatskom. Ipak nikada nisam ni pomišljala ružno o ovoj zemlji, a kamoli da pomislim da ju razorim, susjede povrijedim i slično. Koliko god da nisam voljela Kanadu, poštivala sam je, dala mi je dom kad sam ga trebala. Zato je gotovo nemoguće shvatiti kako su ti ljudi koji su živjeli toliko stoljeca na ovoj zemlji - u našoj prelijepoj Hrvatskoj, mogli tako lako razoriti svoj dom, ubiti svoje susjede, otici i još pljuvati po toj zemlji, ljudima, po našem životu i svetinjama. Mora da su upravo mrzili tu zemlju. Mrzili ? Vjerojatno, jer treba malo znati o Kninu i sh titi koliko hrvatske povijesti je u tom malom gradicu i toj našoj Dalmatinskoj zagori. Knin, gradic od oko 12,000 stanovnika (1990 god) smješten je u Kninskom polju Dalmatinske Zagore, ispod brda Spas, koje optječu rijeke Krka, Orašica, Butišnica i Radljevac. To naselje postoji još od predpovjesnog doba, a prvi puta spominje se u X. stoljecu kao Tenen. Tvrdava koja je najveća u Dalmatinskoj Zagori zidana je od sredine X do XII st. Tvrdava je jedna od najvećih fortifikacijskih građevina u Dalmaciji. Podijeljena je na gornji, srednji i donji grad, koji su međusobno povezani pokretnim mostovima. Najstariji je gornji grad na sjevernom dijelu tvrđave, dok su srednji i donji grad sagrađeni u kasnome srednjem vijeku. U početku XVIII stoljeca na gradnji zidina kninske tvrđave radili su i domaći majstori i van Macanović i njegov sin Ignacije. U tvrdavi je prije II. svjetskog rata bio smješten Muzej Hrvatskih Starina (danas Muzej Arheoloških spomenika u Splitu). Zbog svog geografskog položaja kninska tvrđava je bila prijedstolnica hrvatskih kraljeva, biskupa i župana. Tu su boravili kneževi Trpimir, i Mučimir, kraljevi Svetislav, Držislav, i Zvonimir, a bila je i prijedstolnica posljednjeg kralja Petra Svačića. U posljednjem ratu -

Domovinskom ratu - pobunjenici su uništili tvrđavu radi ratnih namjera, a katoličke crkve Sv. Josip i Sv. Antun su - jasno - porušene.

Okolica Knina obiluje nalazištima starohrvatske kulture. Biskupija, selo jugoistočno od Knina u povjesnim knjigama ima naziv “Pet crkava na Kosovu”, jer spominje se kao mjesto gdje je navodno poginuo hrvatski kralj Zvonimir. Tamo se prema povjesnim izvorima nalazilo pet ranosrednjovjekovnih starokršćanskih crkava (četiri su do sada otkrivene, a peta je pod crkvom Sv. Trojice). Mnoštvo ulomaka starohrvatske arhitekture, namještaja i ukrasnih predmeta s poznatom pleterskom ornamentikom iz nekadašnjih crkava i samostana danas se nalaze u muzeju u Splitu. Svugdje gdje god se čovjek okrene, sve ga podsjeća na prošlost Hrvata, na naše predke, koji su pružali dobrodošlicu svima, a kasnije se morali boriti za svoje vlastito.
Danas, nakon oslobođenja, i u slobodi uci u Knin - hrvatski Knin, našu Dalmatinsku Zagoru posebno je zadovoljstvo. Prošla sam ulicama Knina trašeci kucu prijatelja invalida i moram priznati da sam uživala gledajući nova imena ulica, uličica, a posebno trgova. Jedan od najvažnijih trgova zove se “Trg Oluje”. Svugdje hrvatska označja, barjaci, hrvatska imena, uniforme, smješak.
Ipak, najljepše je bilo ispod velikog hrvatskog barjaka na kninskoj tvrđjavi. Vidik puca na sve strane, na predivno zelenilo, male kucice, na slobodni Knin, slobodnu Dalmatinsku Zagoru. Tamo sam se nažalost morala sjetiti jednog mladica koji je doveden iz beogradskog zatvora koji mi je pričao o kninskom zatvoru i užasnim mučenjima. Sjetila sam se njih svih, posebno jednog meni bezimenog “Zenge” - koji je dotučen do smrti.
Kad slavimo dan Državnosti danas, mislim da se trebamo sjetiti Knina, mnogih koji su ostavili svoje mlade živote tamo, mladog neznanog “Zenge” u zloglasnom kninskom zatvoru, Danas nad tim gradom i tom tvrđavom vijori ogroman hrvatski barjaki,a najduža ulica u Kninu nosi ime brigade koja ga je oslobodila - 4. Gardijske Brigade.

A zar su zaista mislili da će biti drugačije?
(VK)